

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Tüskevár Község Önkormányzata

**Tüskevár
2023-2028**

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	8
Célok	8
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	10
1. Jogszabályi háttér bemutatása	10
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	12
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	32
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	46
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	51
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége.....	56
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-	
profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	61
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	62
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	63
1. A HEP IT részletei.....	63
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	63
A beavatkozások megvalósítói	63
Jövőképünk	
Az intézkedési területek részletes kifejtése	Hiba! A könyvjelző nem létezik.
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve	
(HEP IT).....	
3. Megvalósítás.....	70
A megvalósítás előkészítése	
A megvalósítás folyamata.....	
Monitoring és visszacsatolás.....	
Nyilvánosság	
Érvényesülés, módosítás.....	
4. Elfogadás módja és dátuma.....	74

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva Tüskevár Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Tüskevár község eredeti neve Nagyjenő. E név a Jenő törzsből származó jobbágyság emlékét örökölte meg. Tüskevárnak 1657-ben nevezték először. E nevet a török időkben készült, tüskével védett erődítésből vették. Pálos zárdáját 1310-11-ben alapították Nagyjenő és Torna határára a tornai nemesek és II. Miklós győri püspök. A páloskolostor a XVI. század elején elpusztult. Széchenyi György győri püspök 1658-ban új községet telepített Nagyjenő határára, amit Tüskevárnak nevezett el.

Mezőgazdasági termelésből és szőlőművelésből élt a lakosság. Egyházi és ipari központ XIX. században. Jelentős malomipara volt. 1927-ben kezdték el építeni az emeletes iskolát, amelyhez két lakást is építettek.

1945 után sokat fejlődött, gyarapodott a község. Új iskola, könyvtár, új kultúrház, gyógyszertár, posta, út, tanácsház, tűzoltószertár, új ravatalozó, helytörténeti múzeum, korszerű vegyesbolt, fogorvosi rendelő, egészségügyi tanácsadó és járda létesült.

1993. évben egészséges ivóvizet kapott a község. Felújításra került a Petőfi és Rózsa utca úthálózata. Járdajavítás történt a Kossuth Lajos utcában. 1991 évben 1 M Ft-ot költött az önkormányzat az iskola épületére. A körzeti orvosi rendelő és lakás is tatarozásra került.

Hősi emlékmű készült 1993-ban.

1998. évben megvalósult a telefonprogram. A gázhálózat kiépítése 2001. évben befejeződött. 2006. évben felújításra, bővítésre került az általános iskola épülete.

A szennyvízhálózat építési tervei elkészültek. Az építés pályázati pénzeszköz függvénye.

A tanácsválasztások előtt öt község körjegyzőségi székhelye volt. A körjegyzőséghez tartozó községek: Tüskevár, Apácatorna, Kisberzseny, Karakószörcsök és Veszprémpinkóc.

Önálló tanács volt 1950-től. Községi tanácsához tartozott 1969. január 1-től Apácatorna, 1969. július 1-től pedig Kisberzseny is. Somlóvásárhely társközsége 1977. április 1-től.

¹Költségvetési rendelet, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

1990. november 1-től ismét körjegyzőségi székhely. Apácatorna és Kisberzsény községekkel alakítottak körjegyzőséget, melyhez 2010. januártól Kispirt és Nagypirt Önkormányzata is csatlakozott.

2013. január 1-től pedig 9 településsel – Tüskevár, Apácatorna, Kisberzsény, Nagypirt, Kispirt, Iszkáz, Kiscsősz, Kolontár, Pusztamiske - közösen megalakították a Tüskevári Közös Önkormányzati Hivatalt, melyhez 2015. január 1. napjától újabb 4 település – Nagyalásony, Dabrony, Somlóvecse, Vid - csatlakozott. A Közös Hivatal székhelye: Tüskevár.

A településen általános iskola, óvoda, postahivatal, mentőállomás található. A gyógyszerértár a háziorvos rendelési idejéhez igazodva hetente 3 alkalommal tart nyitva.

Földrajzi elhelyezkedése miatt a tömegközlekedés kedvező Tüskeváron, mivel közvetlenül mellette halad el a 8.sz. főút , a környező városokba – Devecser, Ajka - történő munkába járás megoldott a buszközlekedés jónak mondható. A vasútállomás kb. 2 km-re található. A MÁV járatokhoz autóbusz-közlekedés továbbra sem biztosított.

A közüemi vízellátást a Bakonykarszt Víz- és Csatornamű Zrt.-n keresztül biztosítják a település lakossága számára. Az áramszolgáltatást és a gázszolgáltatást az E.ON. biztosítja, telefonhálózattal ellátott a lakosság. A mobilhálózatok elérhetők, a televíziós csatornák biztosítását műholdon keresztül sugárzó cégek lehetővé teszik , internet hozzáférése kb. a lakosság 80 %-nak van.

Népesség alakulása:

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2017	540	bázis év
2018	555	102,78%
2019	552	99,46%
2020	528	95,65%
2021	522	98,86%
2022	535	102,49%

Forrás: TelR, KSH-TSTAR

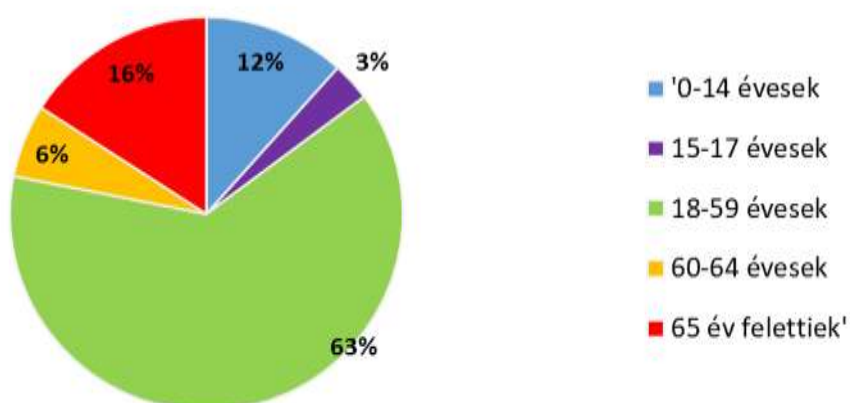

A Közigazgatási és Elektronikus Közszolgáltatások Központi Hivatala által közölt adatok szerint 2020-as évre vonatkozóan a településen az **állandó lakosság száma 535 fő**.

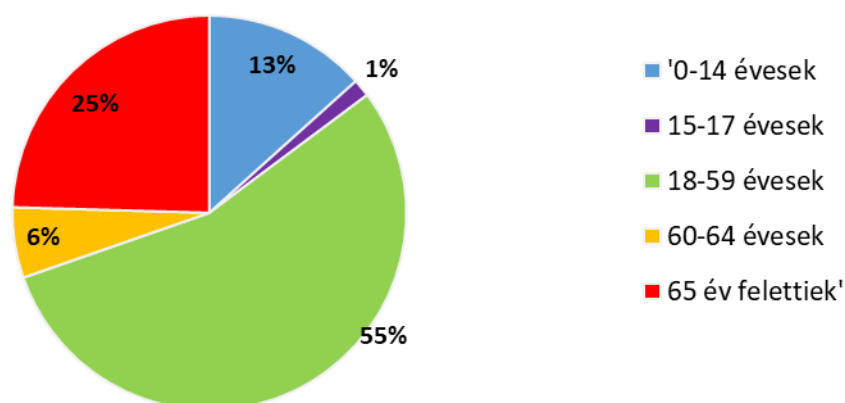
2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2020)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	283	277	560	50,54%	49,46%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			14	2,50%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	33	37	70	5,89%	6,61%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	9	4	13	1,61%	0,71%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	179	152	331	31,96%	27,14%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	17	16	33	3,04%	2,86%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	45	68	113	8,04%	12,14%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Állandó népesség - férfiak életkori megoszlása

Állandó népesség - nők életkori megoszlása

A népesség megoszlásából kitűnik, hogy a település lakosságára jellemző az elöregedés. A 65 év feletti lakosok száma 113. Az országosan jellemző adatok szerint az egyedülélő nők száma meghaladja az egyedül élő férfiakét.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	102	69	147,83%
2018	108	69	156,52%
2019	112	73	153,42%
2020	113	70	161,43%
2021	114	67	170,15%
2022	114	77	148,05%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedési index táblázat alapján az látható, hogy változott/nőtt a különbség a 14 éves kor alattiak száma, valamint a 65 év felettiek száma között 2017-2022-ben.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2017	-41,59
2018	31,05
2019	-18,07
2020	-31,48
2021	3,81
2022	24,62

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2017	-5,42
2018	-3,65
2019	3,61
2020	-11,11
2021	-13,33
2022	1,89

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A statisztikai adatok arra világítanak rá, hogy jellemzően magasabb településünkön a halálozások száma mint a születéseké.

Értékeink, küldetésünk

A Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítésével a település szeretne előrettekintően gondolkodni Tüskevár helyzetét és a hátrányos helyzetű csoportokat illetően. Célunk, hogy minden lakó számára elérhetőek legyenek a közszolgáltatások, biztosítsuk a mélyszegénységben élők és romák, az idősek, a nők, a gyermekek, valamint a fogyatékkal élők számára az esélyegyenlőséget az élet különböző területein. A célcsoportok körében fellelhető problémák elemzésével közelebb kerülünk a rejtett problémákhoz, melynek megoldását az intézkedési terv tartalmazza. A terv elkészítése segíti a település vezetését, hogy tudatosan törekedjen a hátrányos helyzetű csoportok problémáinak megoldására és aktívan vegyen részt az ezzel kapcsolatos jövőbeni tervek kidolgozásában.

Mindannyian azt szeretnénk, ha községünk olyan lenne, hogy a fiatalok ne akarjanak máshol letelepedni, maradjanak. Találják meg itt a boldogságukat, boldogulásukat. Ehhez pedig az kell, hogy jó legyen itt élni és biztonságban érezzék magukat.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Tüskevár település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja: az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, szegregációmentességet, a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmazására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gytv.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nktv.)

előírásaira.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvényben foglalt helyi esélyegyenlőségi programok intézkedései kapcsolódnak a következőkben felsorolt, EU és nemzeti szintű stratégiákhoz, ágazati politikákhoz:

Az EU 2020 stratégia

Célja nem csupán a válság leküzdése, a stratégia az uniós növekedési modell hiányosságait hivatott megszüntetni, és az intelligensebb, fenntarthatóbb és befogadóbb növekedés feltételeit kívánja megteremteni. Az esélyegyenlőség szempontjából releváns célkitűzések, melyeket 2020-ra az EU egészének teljesítenie kell, két területen is megjelenik. Az oktatásban a lemorzsolódási arányt 10% alá kell csökkenteni. A szegénység/társadalmi kirekesztés ellen ható intézkedések sora pedig azt célozza, hogy legalább 20 millióval csökkenjen azok száma, akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszélyt jelent.

Nemzeti Reform Program

Megvalósításának legfontosabb eszközét tagállami szinten a nemzeti reformprogramok jelentik. A nemzeti reformprogramok rögzítik az uniós kiemelt célok alapján megfogalmazott nemzeti célokat, továbbá ismertetik, hogyan kívánják a kormányok a célokat teljesíteni, illetve a növekedést hátráltató akadályokat leküzdni. A dokumentumok azt is meghatározzák, hogy kik, mikor, milyen intézkedéseket hoznak majd, s hogy ennek milyen költségvetési vonzatai lesznek. A Nemzeti Reform Program az esélyegyenlőségi

célcsoportok helyzete javításának szempontjából közvetlen jelentőséggel bíró célkitűzéseket és intézkedéseket tett.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (NTFS) a szegénység elleni fellépés érdekében megfogalmazott felzárkózási politikát helyezi középpontba, emellett hangsúlyos célja a roma közösségek kirekesztése ellen ható folyamatok megelőzése, felszámolása. A stratégia célja, hogy a szegénység szempontjából meghatározó problématerületek – gyermekszegénység, romák helyzete, hátrányos helyzetű térségek – hosszú távú elképzeléseinek integrálását, kiegészítését, egységes célrendszerben történő kezelését kívánja előmozdítani, figyelemmel, a többi, a társadalmi felzárkózási szempontjából releváns stratégiára, így a gazdaságfejlesztésre és foglalkoztatáspolitikára, a vidékfejlesztésre, az egészségügyi, szociálpolitikai, közigazgatási elképzelésekre.

„Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia

A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

Roma Integráció Évtizede Program

Az Országgyűlés 2007. június 25-én fogadta el a Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervéről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozatot, amely a Kormány feladatául tűzi, hogy a Stratégiai Terv végrehajtására készítsen rövid távú, kétéves időszakokra szóló intézkedési terveket. A Stratégiai Terv négy prioritási területen (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy), az egyenlő bánásmód érvényesítésével kapcsolatban, továbbá a kultúra, a média és a sport területén határoz meg átfogó célokat, a célokhoz kapcsolódó konkrét feladatokat, az ezekhez rendelt mutatókat, továbbá a feladatok eléréséhez szükséges intézkedéseket. A nemek közötti esélyegyenlőség megteremtését a négy prioritási területen megfogalmazottakhoz kapcsolódó feladatokon és intézkedéseken keresztül kívánja megvalósítani.

Nemzeti Ifjúsági Stratégia

Az Országgyűlés 2009-ben fogadta a Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról készült dokumentumot (88/2009. (X. 29.) OGY határozat). A Stratégia az ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos állami felelősség összefoglalása a 2009-2024. időszakra vonatkozóan. Részletezi az ifjúságpolitika hosszú távú társadalmi céljait, megvalósításukhoz az egyes területeken a horizontális és specifikus célokat, valamint ezekhez kapcsolódó részcélokat határoz meg. A Stratégia megvalósítása kétéves cselekvési tervek mentén történik, a 2012-2013. évi cselekvési tervről az 1590/2012. (XII. 27.) Korm. határozat rendelkezik.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

2015. március 1. naptól módosultak a Szocvtv. által szabályozott szociális feladat- és hatáskörök, így a helyi önkormányzat képviselő-testülete által biztosítható ellátások is. Módosult a lakásfenntartási támogatás, méltányossági ápolási díj, a méltányossági közgyógyellátás, valamint az önkormányzati segély megállapítására vonatkozó szabályozás, és 2015. március 1. napjától ezek összevonásával bevezetésre került a *települési támogatás*, melynek biztosítása az önkormányzat feladata saját költségvetése terhére. Ezzel összefüggésben az önkormányzat képviselő-testülete megalkotta „a szociális juttatások rendszeréről”, szóló - 2/2015. (II.27.) számú - rendeletét. Ezt követően az új önkormányzati rendelet szabályai szerint a képviselő-testület *települési támogatást* nyújthat a szociálisan rászoruló személynek:

1. a *lakhatáshoz kapcsolódó kiadások* viseléséhez,
2. továbbá a *rendkívüli élethelyzetbe került, létfenntartási gonddal küzdő személyek* részére (akik önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni vagy alkalmanként jelentkező,

többletkiadások –így különösen betegséghez, halálesethez, elemi kár elhárításához stb... kapcsolódó kiadások - vagy a gyermek hátrányos helyzete miatt anyagi segítségre szorulnak).

A törvényi előírásokon túl, a rendelet célja, hogy a településen olyan támogatási rendszer működjön, amely az állampolgárok számára a hátrányos helyzetből adódó hatások enyhítésére szolgál.

Tüskevár Község Önkormányzata Képviselő-testületének 9/2021. (VI.9.) önkormányzati rendelete szabályozza:

- a) települési támogatásként lakhatási támogatást
- b) a továbbiakban: települési lakhatási támogatást
- c) rendkívüli települési támogatásként
- d) temetési támogatást
- e) krízistámogatást
- f) eseti támogatást
- g) köztemetést
- h) babakelengye

A közteherviselés vonatkozásában a személyszállítás terheli a lakosságot. Közszolgáltatók felé való tartozásokról, illetve védendő fogyasztókról nyilvántartást, adatok hiányában nem vezet az önkormányzat.

Támogatás az „Arany János Tehetséggondozó Programban” vagy a „Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer” pályázaton résztvevő tanulóknak

19/A. § (1) A Képviselő-testület az „Arany János Tehetséggondozó Programban” vagy a „Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer” pályázaton részvevő tanulóknak támogatást állapít meg az azokra vonatkozó pályázati kiírások szabályai szerint.

(2) A támogatás mértéke tanulónként havi minimum 5.000,- Ft, maximum 15.000,- Ft.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapdokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogyatékoságügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi

terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az alábbiakban azon jogszabályi rendelkezések ismertetésére kerül sor, amelyek koncepciók, tervek elkészítését írják elő az önkormányzatok számára.

Költségvetési rendelet – az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 24. § (1) bekezdése értelmében a jegyző által előkészített költségvetési rendelet-tervezetet a polgármester február 15-éig, ha a központi költségvetésről szóló törvényt az Országgyűlés a naptári év kezdetéig nem fogadta el, a központi költségvetésről szóló törvény hatálybalépését követő negyvenötödik napig nyújtja be a képviselő-testületnek.

Évről évre egyre kevesebb anyagi lehetősége van a településnek arra, hogy éves költségvetési rendeletébe olyan kiadásokat tervezzen, mellyel csökkenthetné a nagyvárostól távoli kistépülés adta hátrányokat

Gazdasági program - a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. Törvény 116. §-a értelmében a képviselő-testület hosszú távú fejlesztési elképzeléseit gazdasági programban, fejlesztési tervben rögzíti, melynek elkészítéséért a helyi önkormányzat felelős.

Településrendezési terv, településfejlesztési koncepció, településképi rendelet. – Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (továbbiakban 1997. évi LXXVIII. tv.) 6. §-a alapján a települési önkormányzat az épített környezet, a település tervszerű alakítása és védelme érdekében e törvény és végrehajtási rendeleteinek keretei között településfejlesztési és településrendezési feladatokat lát el. Ha országos közérdekből vagy kiemelt nemzetgazdasági érdekből szükséges, törvény a települési önkormányzatot kötelezheti, hogy – a Kormány által rendeletben meghatározott határidőre – gondoskodjon a településfejlesztési koncepciójának, integrált településfejlesztési stratégiájának és a településrendezési eszközeinek elkészítéséről, módosításáról, azok jóváhagyásáról. Ilyen esetben a pénzügyi fedezetnek az éves központi költségvetésben történő tervezéséről a Kormány gondoskodik.

A települési önkormányzat polgármestere jogszabályban meghatározott esetekben és módon véleményt adhat a jogszabályban meghatározott építésügyi hatósági engedélykérelemhez, településképi bejelentési eljárást folytathat le az építésügyi hatósági engedélyhez nem kötött építési tevékenységek, reklámelhelyezések és rendeltetismódosítások tekintetében.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Tüskevár tagja a Devecseri Hétvégi Háziorvosi Ügyeletet Ellátó Társulásnak, a Somló-környéki Többcélú Kistérségi Társulásnak, mely a belső ellenőrzési feladatokat is ellátja, valamint a Tüskevári Óvodafenntartó Társulásnak.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Az adatgyűjtést a TEIR rendszerből, a KSH-TSTART adatbázisából, illetve az önkormányzatnál meg lévő adatokból helyi információk alapján végeztük. A TEIR adatbázisán kívül a felhasználható adatokat az iskola, óvoda, családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, védőnő, orvos, könyvtár és művelődési ház, a közös önkormányzati hivatal nyilvántartásai, polgármester biztosították. Térségi szinten kaptunk információt a területileg illetékes munkaügyi kirendeltség adatbázisából is.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A mélyszegénység viszonylag új fogalom. Ezen elsősorban azt a jelenséget értik a szakemberek, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek, és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből a helyzetből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység nemcsak új fogalom, hanem viszonylag új keletű jelenség is az emberiség történelmében, hiszen a XX. században jelent meg először. A mélyszegénység fogalmát a Társadalmi Megújulás Operatív Program (későbbiekben: TÁMOP) „Közösségi felzárkóztatás a mélyszegénységben élők integrációjáért” című pályázati felhívás bizonyos része írja le pontosan. Eszerint:

„Azokat a közösségeket, amelyek mélyszegénységbe süllyedtek a nagyon alacsony iskolázottság és foglalkoztatási ráta, erős települési, lakóövezeti térségi koncentráció és szegregáció, az ezekből következő súlyos szociális deficit és a hátrányos társadalmi helyzet újratermelődésének nagyon nagy valószínűsége jellemzi.”

A mélyszegénység megítélése, mint „kategória” behatárolása országtól függően más és más. Az ENSZ által használt abszolút mélyszegénységi küszöb szerint például ebbe a csoportba tartozók kevesebb, mint 1 dollárból élnek naponta. Ez a mérőszám elsősorban a fejlődő országokra jellemző, a fejlett világban, más mutatókat használnak. Így Európában szegénynek számítanak a medián jövedelmek 60%-ánál kevesebből élők. Ez forintosítva Magyarországon 46 000 forint havi jövedelmet jelent. A fogalmak, mint látható, nem azonos élethelyzetet fednek, általánosan elmondható, hogy a szegényebb országok szegényei sokkal szegényebbek, mint a gazdagabb országban élő alacsony társadalmi státuszúak. Másik használt fogalom a létminimum, amely egy szerény, de elfogadható életminőséget tesz lehetővé. Ez jelenleg Magyarországon a 67 000 forintos havi jövedelem. Az ennél kevesebb jövedelemmel rendelkezőket nevezhetjük szegénynek. Ez a réteg a népesség 30-35%-át teszi ki, köztük 850 000 gyermek. Ekkora tömeget a szociálpolitika képtelen eltartani, így a mélyszegénység határát a minimálnyugdíj 28 000 forintos havi értéke alatti jövedelműeknél húzzák meg. A szegénység, mint szó a szocializmus időszakában tiltott fogalom volt, helyét a „hátrányos helyzetű” és „halmozottan hátrányos helyzetű” kifejezések vették át.

A mélyszegénység többdimenziós jelenség, amely megmutatkozik többek között a nagyon alacsony képzettségben és foglalkoztatottságban, az ebből következő súlyos megélhetési zavarokban, kihat a lakhatási, táplálkozási körülményekre, az érintettek egészségi állapotára, stigmatizál és kirekesztéshez vezet. Ezekben a térségekben a születéskor várható élettartam is lényegesen alacsonyabb. Hazánkban a mélyszegénység fogalmát gyakran azonosítják a cigánysággal, holott a mélyszegénység nem egyértelműen bőrszín függő. Bár kijelenthető, hogy a mélyszegénységben élők nagy része cigány származású.

Magyarországon a mélyszegénységben élők területi elrendeződése nagyjából egybeesik a leghátrányosabb helyzetű kistérségek (továbbiakban LHH kistérség) területével

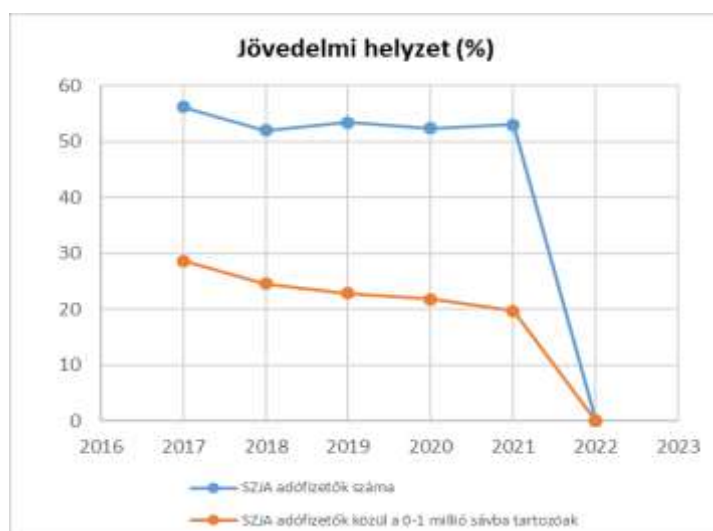
Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik. A gyakorlatban a mélyszegénység fogalmát azonosítják a cigánysággal. Ez nem más, mint az etnikai és szociális dimenzió összemosása, és ezzel a társadalmi kirekesztettségéből fakadó összes probléma „cigánykérdésként” való felfogása. Fontos azonban tudomásul venni, hogy a cigányság és a mélyszegénység két olyan halmazt képez, melynek van ugyan közös metszete, ám a kettő nem fedi teljesen egymást. Nem igaz, hogy minden mélyszegénységben élő ember cigány/roma. Az viszont kijelenthető, hogy a cigányok élete a mélyszegénységtől függetlenül is sokkal inkább terhelt az őket érintő diszkrimináció rejtett és nyílt dimenzióinak a kíméletlen érvényesülése miatt.

A szegénységben élők, a roma közösségek helyzetének elemzése során vizsgálni kell az Ebktv. által rögzített, a hátrányos megkülönböztetés tilalmának érvényesülését. Az Ebktv. 8. és 9. §-ai értelmében közvetlen, illetve közvetett hátrányos megkülönböztetésnek minősül az olyan rendelkezés, amelynek eredményeként egy személy vagy csoport valós vagy vélt nemzetiséghez tartozása, társadalmi származása, vagyoni helyzete miatt részesül kedvezőtlenebb bánásmódban, vagy az a rendelkezés, amely ezen személyeket, csoportokat lényegesen nagyobb arányban hozza hátrányos helyzetbe mint a velük összehasonlítható személyeket, csoportokat.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2017	56,17	28,66
2018	51,92	24,58
2019	53,39	22,80
2020	52,32	21,84
2021	52,96	19,66
2022	0,00	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 4. § (1) bekezdése értelmében a jövedelem: az az elismert költségekkel és a befizetési kötelezettséggel csökkentett a személyi jövedelemadóról szóló törvény szerint meghatározott, belföldről vagy külföldről származó megszerzett vagyoni érték (bevétel), ideértve a jövedelemként figyelembe nem vett bevételt és az adómentes jövedelmet is, és azon bevétel, amely után az egyszerűsített vállalkozói adóról, illetve az egyszerűsített közteherviselési hozzájárulásról szóló törvény szerint adót, illetve hozzájárulást kell fizetni.

vagyon: az a hasznosítható ingatlan, jármű, továbbá vagyoni értékű jog, amelynek külön-külön számított forgalmi értéke, illetőleg összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a harmincszorosát, vagy együttes forgalmi értéke az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének a nyolcvanszorosát meghaladja, azzal, hogy a szociális rászorultságtól függő pénzügyi és természetbeni ellátások jogosultsági feltételeinek vizsgálatánál nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben az érintett személy életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általa lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra tekintettel fenntartott gépjármű

A családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény 4. § -a értelmében **jövedelem**: az a személyi jövedelemadóról szóló törvényben adóköteles jövedelemként meghatározott belföldről vagy külföldről származó vagyoni érték, bevétel, amelynek havi összege meghaladja a mindenkor legkisebb munkabér összegét; **rendszeres jövedelem**: a legalább három egymást követő hónapban keletkezett jövedelem.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a Mőtv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek helyzete;

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2017	2,43	1,10	1,77%
2018	3,35	3,23	3,29%
2019	5,34	3,80	4,57%
2020	4,88	2,91	3,90%
2021	3,43	2,33	2,88%
2022	4,90	2,44	3,67%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

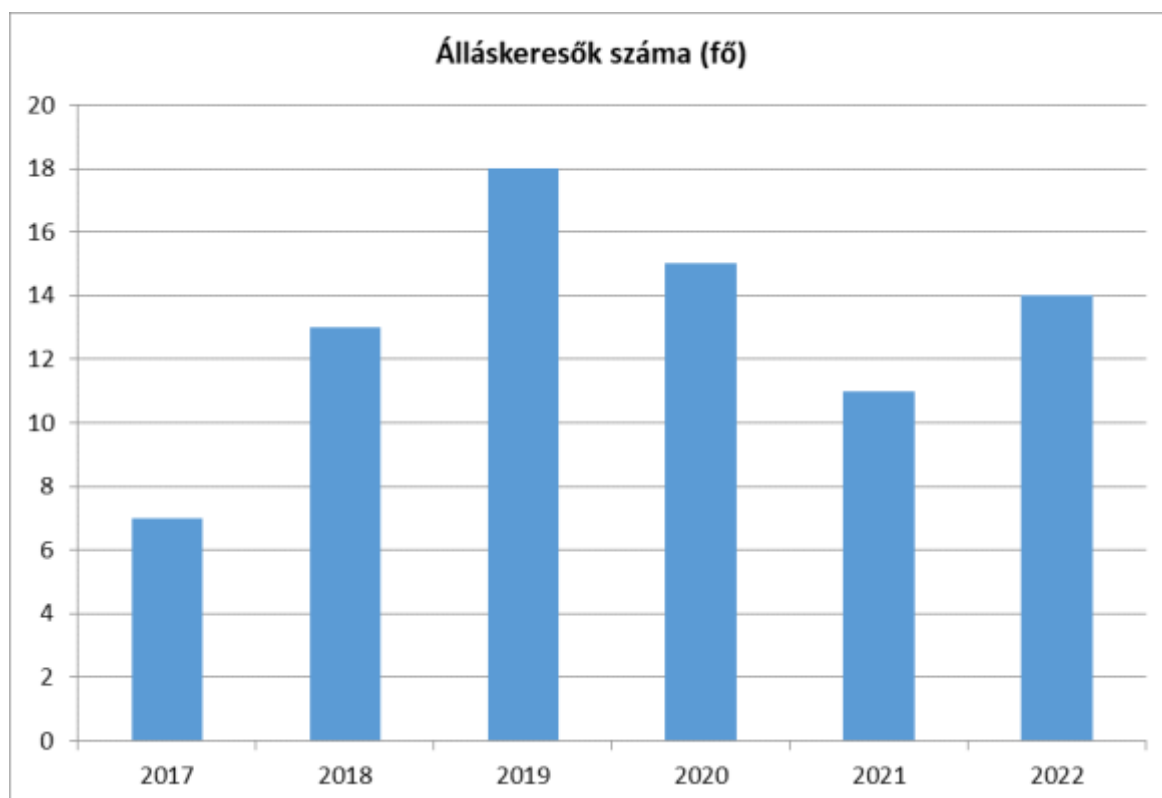
b)

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	7	13	18	15	11	14
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	0,00	0,00	1,00	0,00	0,00	0,00
	%	0,00%	0,00%	5,56%	0,00%	0,00%	0,00%
21-25 év (TS 038)	Fő	0,00	0,00	1,00	0,00	1,00	2,00
	%	0,00%	0,00%	5,56%	0,00%	9,09%	14,29%
26-30 év (TS 039)	Fő	1,00	0,00	0,00	3,00	3,00	3,00
	%	14,29%	0,00%	0,00%	20,00%	27,27%	21,43%
31-35 év (TS 040)	Fő	0,00	0,00	0,00	1,00	0,00	2,00
	%	0,00%	0,00%	0,00%	6,67%	0,00%	14,29%
36-40 év (TS 041)	Fő	0,00	3,00	4,00	2,00	1,00	2,00
	%	0,00%	23,08%	22,22%	13,33%	9,09%	14,29%
41-45 év (TS 042)	Fő	2,00	0,00	3,00	2,00	2,00	1,00
	%	28,57%	0,00%	16,67%	13,33%	18,18%	7,14%
46-50 év (TS 043)	Fő	2,00	4,00	4,00	1,00	0,00	0,00
	%	28,57%	30,77%	22,22%	6,67%	0,00%	0,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	1,00	2,00	1,00	0,00	0,00	1,00
	%	14,29%	15,38%	5,56%	0,00%	0,00%	7,14%
56-60 év (TS 045)	Fő	0,00	2,00	0,00	1,00	1,00	1,00
	%	0,00%	15,38%	0,00%	6,67%	9,09%	7,14%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	1,00	2,00	4,00	5,00	3,00	2,00
	%	14,29%	15,38%	22,22%	33,33%	27,27%	14,29%

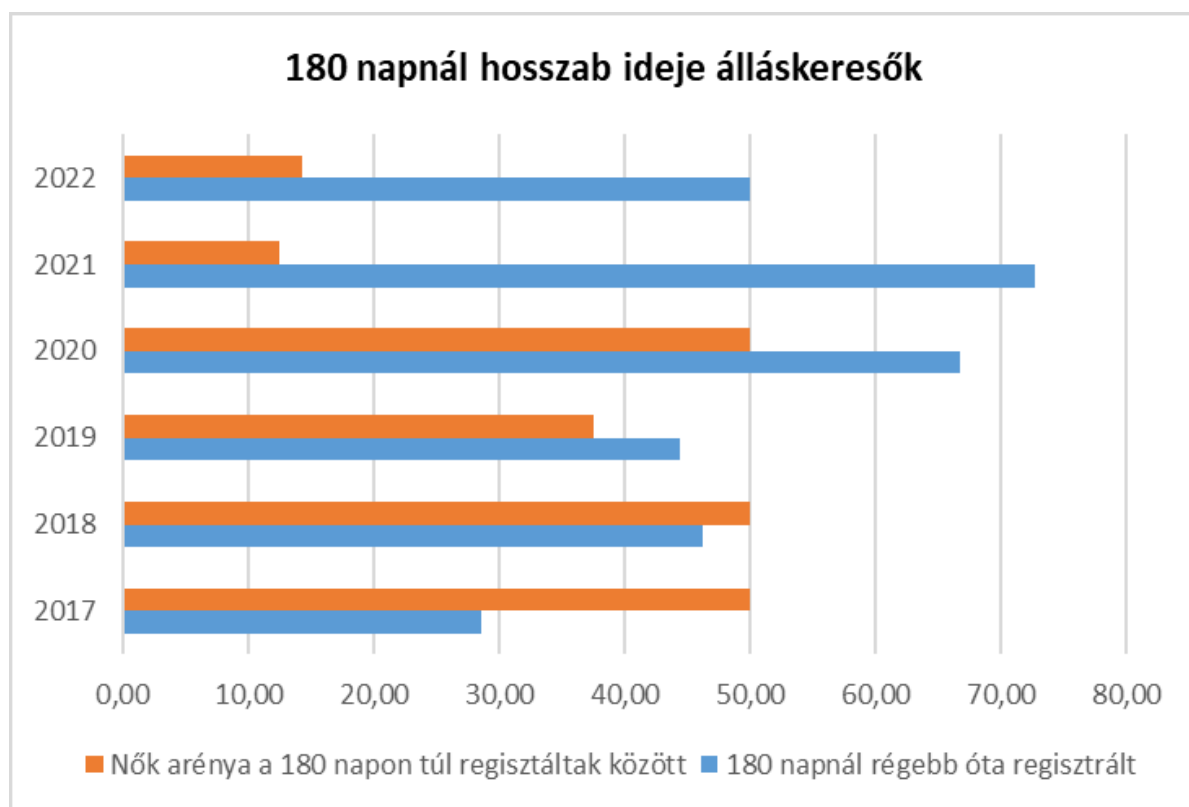
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi

Hivatal

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	28,57	50,00
2018	46,15	50,00
2019	44,44	37,50
2020	66,67	50,00
2021	72,73	12,50
2022	50,00	14,29

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

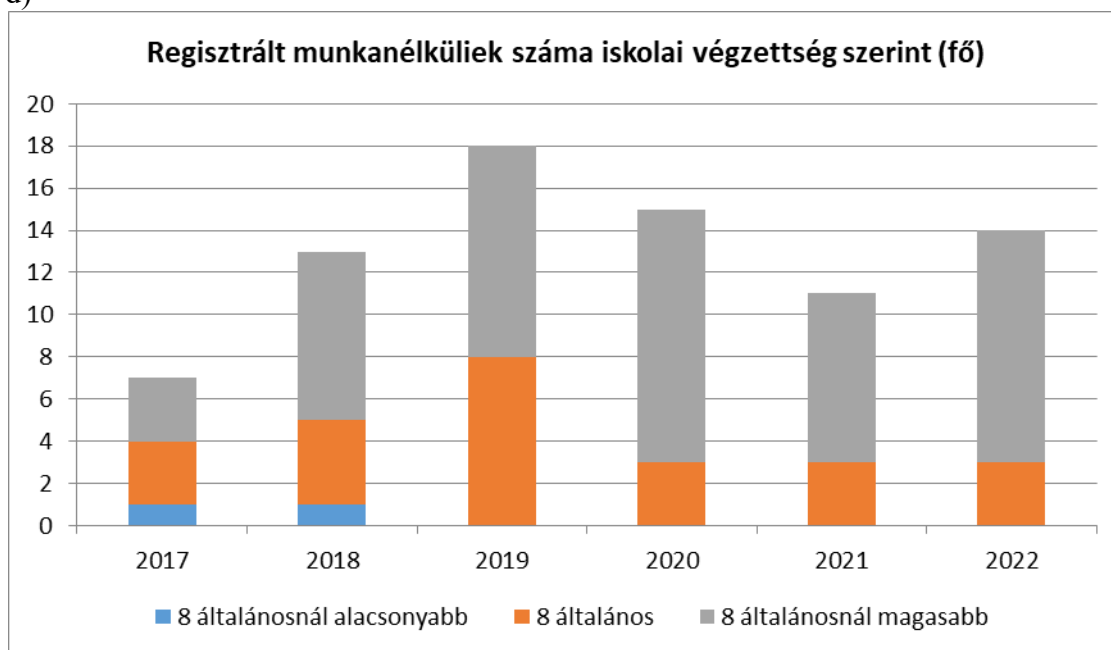

c) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága;

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott állás keresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	7	1	14,29%	3	42,86%	3	42,86%
2018	13	1	7,69%	4	30,77%	8	61,54%
2019	18	0	0,00%	8	44,44%	10	55,56%
2020	15	0	0,00%	3	20,00%	12	80,00%
2021	11	0	0,00%	3	27,27%	8	72,73%
2022	14	0	0,00%	3	21,43%	11	78,57%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

d)

e) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei;

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2017	20	19
2018	9	14
2019	5	8
2020	14	5
2021	8	6
2022	5	6

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

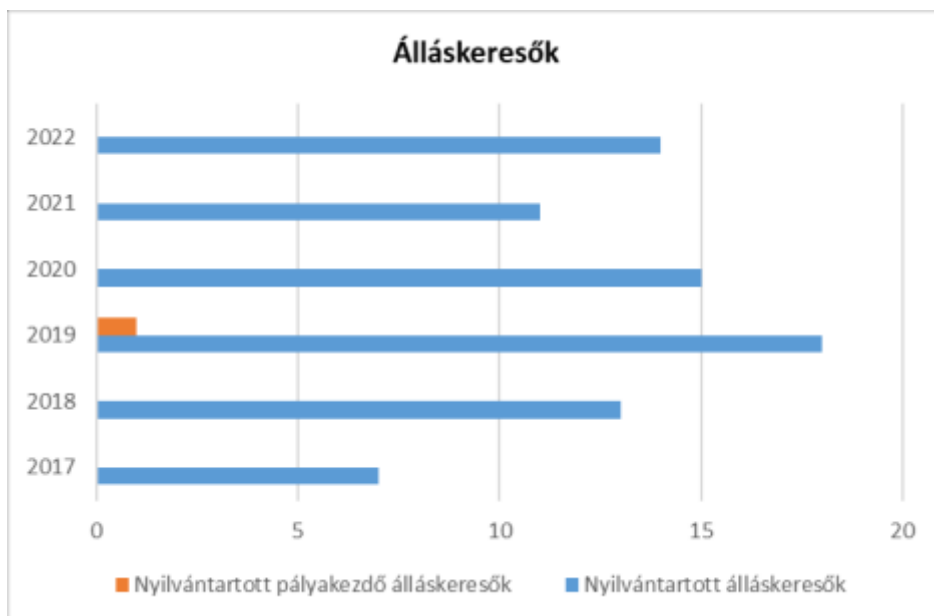

- f) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői; közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok;
- g) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük;

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma

Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2017	7	0
2018	13	0
2019	18	1
2020	15	0
2021	11	0
2022	14	0

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

- h) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése, szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok;
- i) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása;
- j) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén;
- k) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáférésének lehetőségei.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Pénzbeli ellátások közül

- az időskorúak járadékát, aktív korúak ellátását (foglalkoztatást helyettesítő támogatás és egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás) ápolási díjat és a tartós ápolást végzők időskori támogatását a járási hivatal,
- települési támogatást: különösen a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez, a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére, a gyógyszerkiadások viseléséhez, a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére nyújtható támogatást, rendkívüli települési támogatást az önkormányzat képviselő-testületének rendelete alapján lehet nyújtani.

Természetbeni ellátások közül

- az alanyi és normatív közgyógyellátásra és egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságot a járási hivatal
- köztemetést és az önkormányzat rendeletében biztosított természetbeni ellátásokat az önkormányzat állapítja meg.

Munkaerő-piaci szolgáltatások

Az Flt. III. fejezete rögzíti a munkaerő-piaci szolgáltatások és foglalkoztatást elősegítő támogatásokat. Az állami foglalkoztatási szerv és az állami felnőttképzési intézmény által nyújtott szolgáltatások a következők:

- a) munkaerőpiaci és foglalkozási információ nyújtása,
- b) munka-, pálya-, álláskeresési, rehabilitációs, helyi (térsegi) foglalkoztatási tanácsadás,
- c) munkaközvetítés.

Álláskeresők támogatása

A **támogatott képzésben részesíthető személyek** körét és a képzési támogatásként adható juttatásokat az Flt. 14. §-a rögzíti.

A **hátrányos helyzetű személyek foglalkoztatásának bővítését szolgáló támogatások** nyújthatók az Flt. 16. §- alapján a munkaadó részére a törvényben rögzített feltételek esetén.

Az álláskeresők vállalkozóvá válását elősegítő támogatás nyújtható az Flt. 17. §-a szerint a legalább három hónapja folyamatosan álláskeresőként nyilvántartott, vagy rehabilitációs járadékban részesülő magánszemélyek számára, legfeljebb hat hónap időtartamra, havonta a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) összegéig terjedő vissza nem térítendő formában, pályázati eljárás keretében.

A munkahelyteremtés és munkahelymegőrzés támogatásáról az Flt. 18. §-a rendelkezik, eszerint pályázati eljárás keretében, vissza nem térítendő munkahelyteremtő támogatás nyújtható a munkavállalók létszámának növelésével tartós foglalkoztatást biztosító munkáltató részére.

Az álláskeresők ellátására vonatkozóan az Flt. 25. §-a szerint **álláskeresési járadék** folyósítható annak az álláskereső személynek, aki megfelel a törvény e rendelkezése szerinti feltételeknek.

Az Flt. 30. §-a szerint az álláskereső kérelmére **nyugdíj előtti álláskeresési támogatást** kell megállapítani a jogszabályban rögzített feltételek esetén.

Az álláskereső részére járó álláskeresési járadék, álláskeresési segély megállapításával, valamint a munkahelykereséssel kapcsolatos helyközi utazási **költségtérítés** állapítható meg az Flt. 32. §-a szerint.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.
--

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresési ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	7	1,90%	4	57,14%
2018	13	3,44%	6	46,15%
2019	18	4,90%	10	55,56%
2020	15	4,35%	8	53,33%
2021	11	3,23%	4	36,36%
2022	14	4,07%	3	21,43%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

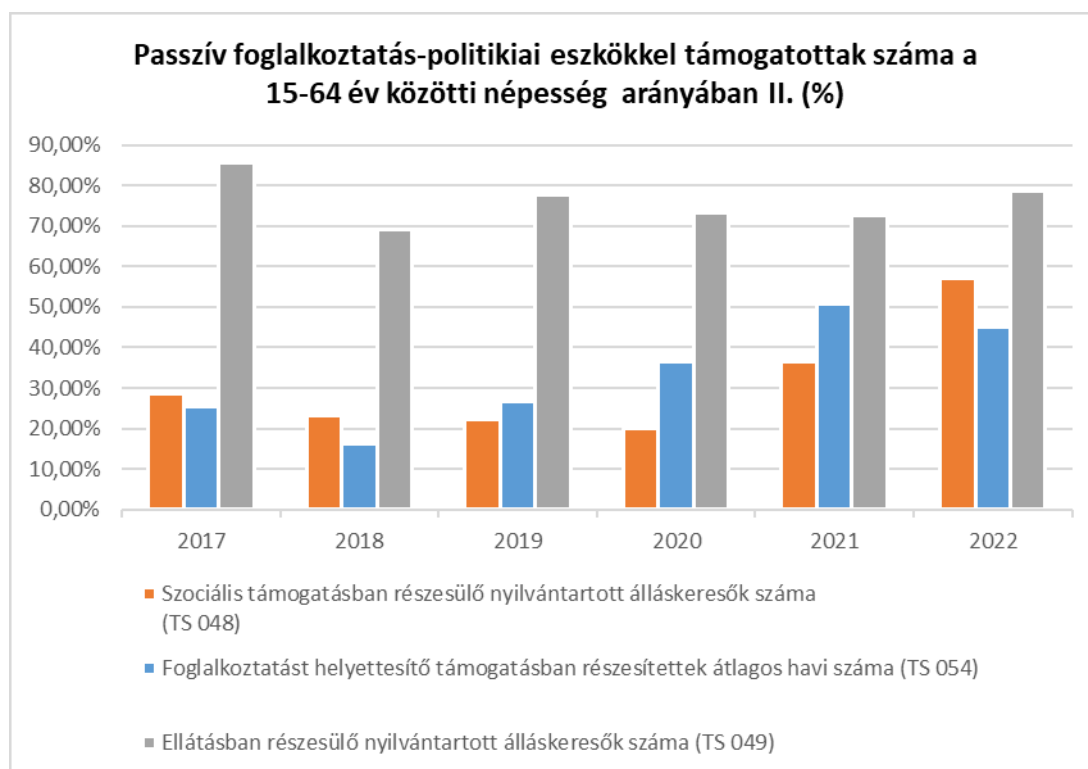

Az álláskeresési segélyben részesülők száma elenyésző arányt mutat az aktív korú lakosság számához viszonyítva.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	2	28,57%	2	25,43%	6	85,71%
2018	3	23,08%	2	16,15%	9	69,23%
2019	4	22,22%	5	26,83%	14	77,78%
2020	3	20,00%	6	36,67%	11	73,33%
2021	4	36,36%	6	50,73%	8	72,73%
2022	8	57,14%	6	45,21%	11	78,57%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresők száma 2021-hez képest nőtt 2022-re.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2017	2
2018	2
2019	2
2020	3
2021	2
2022	2

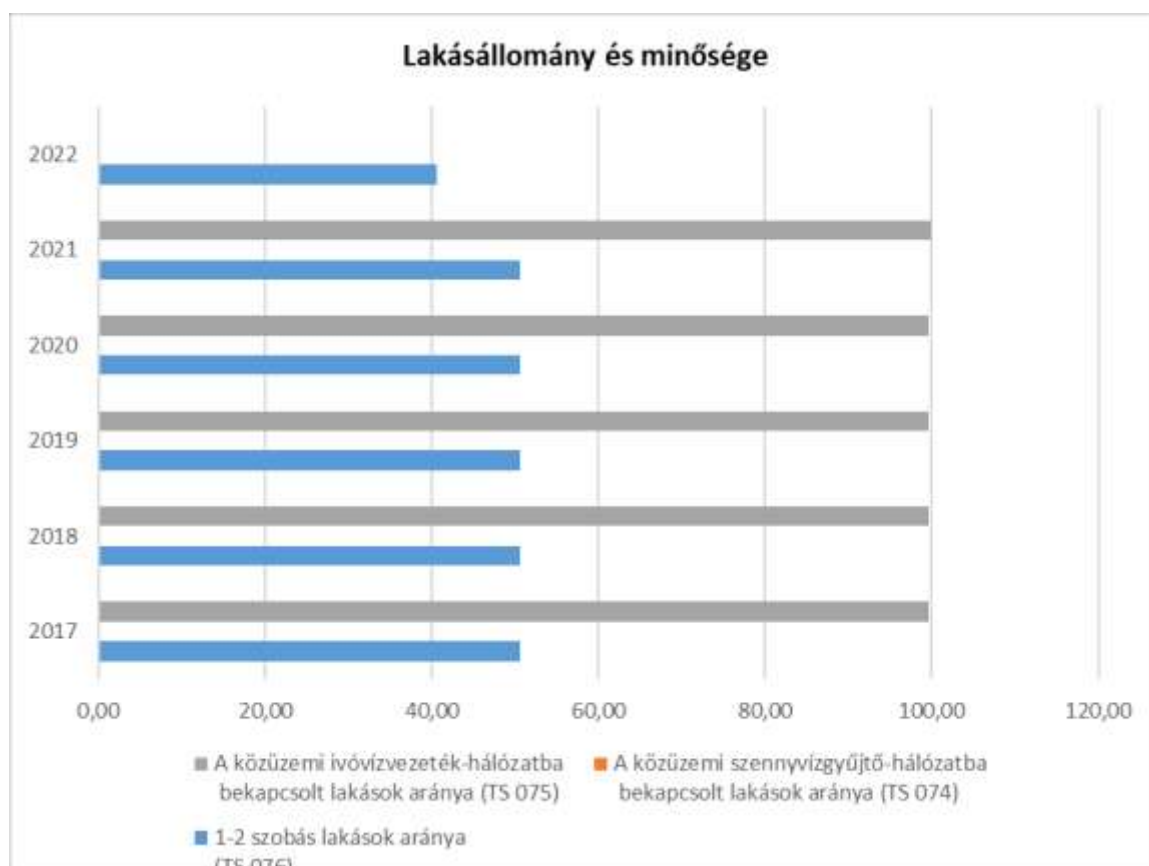
Forrás: TeIR, KSH

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2017	269	0	0,00	50,56	0,00	99,63
2018	269	0	0,00	50,56	0,00	99,63
2019	269	0	0,00	50,56	0,00	99,63
2020	269	0	0,00	50,56	0,00	99,63
2021	269	0	0,00	50,56	0,00	100,00
2022	268	1	3,73	40,67	0,00	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

a) bérlakás-állomány

3.4.2. számú táblázat - Bérlakás és szociális lakás állomány opcionális (önkormányzati adatok)							
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Bérlakás állomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Szociális lakásállomány (db)	Ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma	Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)
	db	db	db	db	db	db	db
2017	269	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	269	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	269	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	269	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	269	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	268	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar,
önkormányzati adatok

b) szociális lakhatás

Tüskeváron nincs szociális lakhatás.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Nincs ilyen ingatlan.

d) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2017	n.a.	3
2018	n.a.	33
2019	n.a.	295
2020	n.a.	166
2021	n.a.	71
2022	n.a.	4

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) eladósodottság

Adósságrendezési tanácsadói szolgáltatás nem elérhető. A Devecseri Szociális Alapszolgáltatási Központ Család- és Gyermejkölési Központ és Szolgálat feladata lenne. Jelenleg náluk sem elérhető ez a szolgáltatás.

- g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

- a) a telep, /szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, a közösségi közlekedés, és a munkába jutás egyéb lehetőségei, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői);
- b) a telepen, /szegregátumokban élők általános jellemzői és társadalmi problémák szempontjából főbb mutatói: életkori megoszlás, iskolai végzettség, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya;;
- c) a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Tüskevárhoz nem tartoznak telepek, szegregátumok.

A településen lévő lakásállomány kielégítő állapotú.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvényt alapján, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik: a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról, a fogorvosi alapellátásról, az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról, a védőnői ellátásról, az iskola-egészségügyi ellátásról.

A települési önkormányzat a környezet- és település-egészségügyi feladatok körében gondoskodik a köztisztasági és településtisztasági feladatok ellátásáról, folyamatosan figyelemmel kíséri a település környezet-egészségügyi helyzetének alakulását és ennek esetleges romlása esetén – lehetőségeihez képest – saját hatáskörben intézkedik, vagy a hatáskörrel rendelkező és illetékes hatóságnál kezdeményezi a szükséges intézkedések meghozatalát, együttműködik a lakosságra, közösségekre, családi, munkahelyi, iskolai színterekre irányuló egészségfejlesztési tevékenységekben, valamint támogatja és aktívan kezdeményezi ezeket.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Sztv. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat. Szociális alapszolgáltatások: falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, nappali ellátás. Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások: az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény.

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzbeli és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyító-megelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az ételmezési és egyéb szükségletek kielégítése során. Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

Egészségügyi ellátás

Tüskeváron van háziorvosi szolgálat, hetente 3 alkalommal van rendelés. A háziorvos látja el a felnőtteket és gyermekeket egyaránt. Előfordul olyan eset is, hogy a családok más városokban keresnek maguknak orvost. A gyermekorvosi ellátás igénybe vétele is változó.

Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény alapján, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik: a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról, a fogorvosi alapellátásról, az alapellátáshoz kapcsolódó háziorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi ügyeleti ellátásról, a védőnői ellátásról, az iskola-egészségügyi ellátásról. A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Sztv. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat. Szociális alapszolgáltatások: falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, az utcai szociális munka, nappali ellátás. Személyes gondoskodás körébe tartozó szakosított ellátások: az ápolást, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, a lakóotthon, az átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény, az egyéb speciális szociális intézmény.

a) egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közfogygyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2017	1	0	0	1	18	0,00
2018	1	0	0	1	2	0,00
2019	1	0	0	1	15	0,00
2020	1	0	0	1	16	0,88
2021	1	0	0	1	12	1,00
2022	1	0	0	1	14	1,00

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkor kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

Az Ebktv. rendelkezése értelmében az egyenlő bánásmód követelményét érvényesíteni kell a társadalombiztosítási rendszerekből finanszírozott, továbbá a szociális, illetve gyermekvédelmi pénzügyi és természetbeni, valamint személyes gondoskodást nyújtó ellátások igénylése és biztosítása, a betegségmegelőző programokban és a szűrővizsgálatokon való részvétel, a gyógyítómegelőző ellátás, a tartózkodás céljára szolgáló helyiségek használata, az ételmezési és egyéb szükségletek kielégítése során. Az egyenlő bánásmódhoz való jog magában foglalja különösen az azonos egészségügyi intézmények használatának, az ugyanolyan színvonalú és hatékony, illetőleg nem magasabb kockázattal járó gyógykezelésben, valamint betegségmegelőző programokban (szűrővizsgálatokban) való részvétel jogát.

Minden évben a Veszprém Megyei Tüdőgyógyintézet szervezésében kihelyezett tüdőszűrésre kerül sor a településen.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A közétkeztetés keretein belül étkező gyermekek, felnőttek, szociális és gyermekvédelmi ellátásban részesülők számára egyaránt fontos, hogy az általuk elfogyasztott – a szolgáltatást biztosító iskolai konyha és óvodai konyha által készített – ételek megfelelő minőségben és mennyiségben kerüljenek az érintettekhez. Az étrendek összeállításánál alapvető szempont az adott korcsoport számára javasolt energia, fehérje, szénhidrát, zsír, vitamin, ásványi anyag és élelmi rost bevitel teljesítése. További szempont az étrend összeállítása során az egészségmegőrző és betegségmegelőző táplálkozás szemléletének érvényesítése, a változatosság, az idényszerűség és a korszerűség, mind a felhasznált nyersanyagok, mind az alkalmazott konyhatechnológiai eljárások esetében.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A szociális szolgáltatások rendszere a személyes gondoskodáson alapuló ellátásokat öleli fel. Míg a pénzügyi és természetbeni támogatások elsősorban a munkaképes lakosság segítségét szolgálják, addig a szociális szolgáltatások rendszere a többnyire testi-lelki állapotuk miatt a munkaerőpiacra lépni nehezen tudó, illetve erre képtelen, a munkaerőpiacról már kikerült, valamint anyagi helyzetüknél fogva is tartósan nehéz helyzetben lévő emberek (idősek, fogyatékosok, hajléktalanok, pszichiátriai- és szenvedélybetegek) lehetséges ápolási, gondozási szükségleteit fedi le. Az alapszolgáltatásokat azok számára kell megszervezni, akik otthonukban, saját családjukban is támogathatók.

Az Szt. a szociális szolgáltatások megszervezésénél településtípus és településnagyság szerint is tartalmaz kötelező jellegű előírásokat.

Az Önkormányzatnak gondoskodnia kell az alapellátásokról és a szakosított ellátásokhoz való hozzájárulásról. Az alapszolgáltatások megszervezésével a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban élő lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

Tüskeváron a szociális alapszolgáltatások közül a falugondnoki szolgáltatást 1 fő alkalmazásával az Önkormányzat biztosítja. Az étkeztetésről az Önkormányzat vásárolt kész ebéd biztosításával gondoskodik. A családsegítést a Tüskevári Család- és Gyermekjóléti Szolgálat keretén belül látja el az Önkormányzat

A közgyógyellátásra való jogosultságot az Szt. szabályozza.

A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére – egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához- az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. Jelentősége, hogy a közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkező ingyen jogosult a társadalombiztosítás által támogatott

☐ gyógyszerekre a megállapított gyógyszerkeret erejéig,
☐ egyes – jogszabályban meghatározott – gyógyászati segédeszközökre, ideértve
☐ a protetikai és fogszabályozó eszközöket is (ideértve ezek javításának költségeit is), valamint
☐ rehabilitáció céljára igénybe vehető gyógyászati ellátásokra (pl. gyógyfürdőben nyújtott fizioterápiás kezelésre).

g) drogprevenciós szolgáltatások;

h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkehán kioztott ételadagok száma (db)
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.
2022	n.a.

Forrás: Önkormányzati adat

Tüskevár településen az orvosi ellátás a tüskevári háziorvos által megoldott. Ellát felnőtteket és gyermekeket egyaránt. A védőnő szintén Tüskeváron heti egy alkalommal tart tanácsadást. Fogorvosi ellátás nem megoldott, jelenleg nincs fogorvos a körzetben. Szakorvosi ellátás igénybevétele Devecserben és Ajkán működő járó beteg ellátáson lehetséges. Kórházi ellátás Ajkán Veszprémben található.

Évente egy alkalommal helyben tüdőszűrő vizsgálat, időszakonként csoportosan szervezett mammográfiái és méhnyakrák szűrés vizsgálat van Veszprémben. A koragyermekkori kötelező szűréseket a védőnő helyben végzi, probléma esetén a házi orvoshoz irányítja az érintetteket.

Korai fejlesztésre szoruló gyermekek fejlesztése a településen nem megoldott.

A közétkeztetés vállalkozó által Csöglén működtetett konyháról történik. Az itt főzött ételt szállítják ki és fogyasztják azok, akik szociális étkeztetés keretében kapnak ellátást. A vállalkozó próbál odafigyelni arra, hogy legyen jelen sok zöldség az összeállított menükben, nyersen és párolva egyaránt, illetve savanyúság formájában is. A húsból a soványakat részesítik előnyben, illetve a baromfi és a hal kerül még az étlapra. Odafigyelnek a sómennyiség minimális bevitelére is és próbálják kerülni a nagymértékű cukorbevitelt.

Sportolási lehetőség adott a futballpályán és az iskola melletti aszfaltos pályán is.

Étkeztetés, falugondnoki szolgálat, házi segítségnyújtás működik a településen. A házi segítségnyújtás olyan gondozási forma, amely az igénybevevő önálló életvitelének fenntartását - szükségleteinek megfelelően- lakásán, lakókörnyezetében biztosítja. A házi gondozó feladatai ellátása során segítséget nyújt ahhoz, hogy az ellátást igénybe vevő fizikai, mentális, szociális szükséglete a saját környezetében, életkorának, élethelyzetének és egészségi állapotának megfelelően, meglévő képességeinek fenntartásával, felhasználásával, fejlesztésével biztosított legyen. 2 fő házisegítségnyújtó 16 főt lát el. A Lakos Ádám Evangélikus Szeretetszolgálat fenntartásában.

Hátrányos megkülönböztetés tudomásunk szerint nincs, erre irányuló bejelentés nem történt a településen.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

A településen minden évben sor kerül gyermeknap, falunap, sportnap, szüreti felvonulás megrendezésére, melyeken színes programok közül választhatnak a megjelentek. A Mikulás nap alkalmából minden helyben lakó gyermek ajándécsomagot kap, melynek átadása színvonalas ünnepség keretén belül kerül sor. Karácsonyi ünnepség keretében szintén műsort adnak a falu gyermekei. A gyerekek részére a nyári szünetben tartalmas programok szervezését tűztük ki célul. Nyugdíjas klub működik a községben, a tagok gyakran szerveznek közös kirándulásokat pl. a közeli erdőben lévő Képesfához, különböző programokat tartanak, pl. farsang. Az önkormányzat a Tüskevár Jövőjéért Egyesülettel közösen arra törekszik, hogy a település lakó részére minél több, tartalmas, kikapcsolódást jelentő rendezvényt tartsanak.

- b) közösségi együttélés jellemzői, konfliktuskezelési megoldások: Konfliktus nem jellemző a településre.
- c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai
- d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei

e) helyi lakossági önszerveződések

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Nincs roma nemzetiségi önkormányzat a településen.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A fentiekben bemutatott és elemeztük mindazokat a problémákat, melyek a munkanélküliség, az életkörülmények romlása, életszínvonal csökkenése. Mindezek a tényezők gyakran krízishelyzet kialakulásához vezetnek. A krízishelyzet jellemzőit kialakulásának módját a szociális munka az alábbiak szerint írja le:

Az egyén vagy a család átmenetileg kerülhet olyan helyzetbe, amelyben belső egyensúlya megbomlik, feszültségek keletkeznek és nincs lehetőség a feszültség gyors ellensúlyozására, illetve az egyensúly helyreállítására, mert az egyén vagy a család nem rendelkezik megfelelő probléma feldolgozási módokkal, nincs megfelelő támogató szociális hálózat, és rendszerint a probléma észlelése sem megfelelő. Ilyen esetekben a kontroll erőfeszítések csődöt mondanak, a feszültség tovább növekszik és krízisállapot alakul ki.

Krízisállapot → nagy belső feszültség → szorongás, lehangoltság, reménytelenség, a mérlegelési képesség beszűkül, a megoldási kísérletek irracionálissá válnak

csak meghatározott ideig viselhető el új egyensúly, az alkalmazkodás alacsonyabb szintjén

- sikeres megoldás → javul a problémamegoldó készség, nőhet az önértékelés
- segítenünk kell, ha a korábbi probléma feldolgozási módok elégtelenek (túl nagy a probléma, teljesen új jellegű, az egyén v. család akkor éppen sebezhetőbb stb.)
- Krízisállapotról tehát akkor beszélhetünk, amikor az egyén, illetve a család egyensúlyi állapota megbomlik, és az adott helyzetben szokásos vagy másodlagos feldolgozási módok hatástalanok az egyensúly helyreállításában.
- Sürgősségi helyzet: nem azonos a krízishelyzettel. A sürgősségi helyzet életveszélyt vagy károsodás lehetőségét felvető – azonnali beavatkozást igénylő – helyzet, pl. családon belüli erőszak, öngyilkossági veszély.

A problémahelyzet akkor vezet krízishez, ha az egyensúlyi tényezők közül egy vagy több nem megfelelő, így:

- 1) Inadekvát a probléma észlelése
- 2) Inadekvát a támogató szociális hálózat
- 3) Inadekvátak a probléma feldolgozási módok

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A krízishelyzetben lévők nincsenek tisztában azzal, hogy hova, kihez fordulhatnak segítségért.	Krízishelyzetben lévők támogatása szakemberek bevonásával. A térségben adósságkezelési tanácsadási szolgáltatás biztosítása.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A gyermekszegénységet több ok miatt is fontos megvizsgálni. Egyrészt a gyermekkori nélkülözés kedvezőtlenül befolyásolja a gyermek fejlődését, jövőjét. Másrészt a gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások igénybevételére az esetek egy részében éppen a családok kedvezőtlen anyagi helyzete miatt kerül sor. Darvas és Tausz (2000) hangsúlyozza, hogy a gyermekek a szegénység szempontjából is speciális helyzetben vannak. Nincs idejük jobb időkre várni. A gyermekkori nélkülözés és depriváció következményei egész életpályájukat meghatározzák. A rossz egészségi állapot, a gyenge iskolai teljesítmény, a tanulási-, magatartási-és beilleszkedési zavarok, az iskolai lemorzsolódás a későbbi társadalmi beilleszkedés szempontjából kedvezőtlen előjelek.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	283	277	560	50,54%	49,46%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			14	2,50%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	33	37	70	5,89%	6,61%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	9	4	13	1,61%	0,71%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Településünkön a 0-17 éves korú gyermekek száma 83 fő, ebből a 0-14 éves korosztály 70 fő.

A gyermekeket érintő jogszabályok általános ismertetése:

A Gyvt. 94.§. (1) bekezdése értelmében a települési önkormányzat feladata a gyermekek védelme helyi ellátó rendszerének kiépítése és működtetése, a területén lakó gyermekek ellátásának megszervezése. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások (gyermekjóléti szolgáltatás, gyermekek napközbeni ellátása: bölcsőde, családi napközi; gyermekek átmeneti gondozása: helyettes szülő;) valamint a gyermekek védelméről szóló törvényben meghatározott hatósági intézkedések (hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása) biztosítják.

A Gyvt. gyermeki jogokat szabályozó 6. §-a szerint minden gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, jólétét biztosító saját családi környezetében történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a társadalomba való beilleszkedéséhez, önálló életvitelének megteremtéséhez. Joga van arra, hogy a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, az egészségére káros szerek elleni védelemben részesüljön. A Gyvt. 17 § (3) bekezdése alapján a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében történő együttműködési és kölcsönös tájékoztatási kötelezettség is kiemelten fontos.

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A szolgáltatás elvi alapjai, működésére vonatkozó szabályozók jogszabályi kereteit a Gyvt., valamint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet adják. A gyermekjóléti szolgáltatást az adott fenntartó (önkormányzat, kistérségi társulás, egyház, civil szervezet, stb.) gyermekjóléti szolgálat által biztosítja. A gyermekjóléti szolgálat tevékenységének jelentős része eléri az adott település valamennyi gyermekét, szolgáltató és megelőző funkcióval bír. Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat az általa ellátott településrészen, településen figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

Pénzbeli és természetbeni ellátások:

- a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- c) a gyermektartásdíj megelőlegezése,
- d) az otthonteremtési támogatás,
- f) intézményi gyermekétkeztetés
- g) szünidei gyermekétkeztetés

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
- b) a gyermekek napközbeni ellátása,
- c) a gyermekek átmeneti gondozása
- d) Biztos Kezdet Gyerekház

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekvédelmi szakellátások:

- a) az otthont nyújtó ellátás,
- b) az utógondozói ellátás,
- c) a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatás.

A gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedések:

- a) hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetmegállapítása
- b) a védelembe vétel,
- c) a családba fogadás,
- d) az ideiglenes hatályú elhelyezés,
- e) a nevelésbe vétel
- f) a nevelési felügyelet elrendelése,

- g) az utógondozás elrendelése,
- h) megelőző pártfogolás elrendelése

Az ellátások és intézkedések nyújtása és megtétele, azok ellenőrzése, valamint biztosítása során adatok kezelésére az alábbi szervek és személyek jogosultak:

- a) a gyermekek védelmét biztosító hatósági feladat- és hatásköröket gyakorló szervek és személyek
- b) jegyző,
- c) a gyermekjóléti alapellátást és gyermekvédelmi szakellátást nyújtó szolgáltatás, intézmény fenntartója, vezetője,
- d) a helyettes szülő, nevelőszülő,
- e) a gyermekjogi képviselő, illetve amennyiben a gyermek panaszának orvoslása érdekében feltétlenül szükséges a betegjogi képviselő, illetve az ellátott jogi képviselő,
- f) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- g) a gyermekvédelmi szakértői bizottság.

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembe vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, az illetékes hatóság a gyermeket védelembe veszi. A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

A táblázatból látszik, hogy csupán 2016- évben 1 család 3 gyermeke lett védelembe véve.

A gyermekjóléti szolgálat rendszeresen tartja a kapcsolatot a szülőkkel és a gyerekekkel is. Veszélyeztetett kiskorú a vizsgált időszakban nem volt.

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapítását a Gyvt 67/A §-a rögzíti.

1. **Hátrányos helyzetű** az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,

b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,

c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

2. Halmozottan hátrányos helyzetű

- a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében a hátrányos helyzet a)–c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,
- b) a nevelésbe vett gyermek,
- c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapítását a szülő vagy törvényes képviselő a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény iránti kérelem benyújtásával egyidejűleg, de a megállapítást követően is kérelmezheti. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapításának időtartamára állapítható meg.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek

- a) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény által évi 2 alkalommal biztosított emelt összegű természetbeni támogatásra jogosultak.
- b) szünidei gyermekétkeztetés igénybevételére jogosultak

A településen jól működik a szociális jelzőrendszer. Ennek oka a település nagyságában (kistépülés) és a rendszerben dolgozó szakemberek lelkiismeretes munkájában keresendő.

Az igazolatlan iskolai hiányzás tekintetében az iskolai hiányzás valódi oka nem mindig derül ki. A jogalkotó által adott lehetőség (családi pótlék megvonása) nem minden esetben jelent megoldást a problémára. Az iskolai hiányzás oka mögött előfordulhat, hogy a gyermek dolgozik, azért, hogy enyhítsen a család kilátástalan anyagi helyzetén. De az is előfordulhat, hogy a gyermeket bántalmazzák a családban. Fontos és szem előtt tartandó követelmény, hogy az igazolatlan hiányzások esetén előírt jelzési kötelezettség megfelelően működjön, és valódi segítséget kapjon a gyermek. Az igazolatlan iskolai hiányzások jellemzően a 14-16 életévüket betöltött fiatalok esetében jelentkeznek. Ennek oka, hogy a fiatalok elkerülnek a távolabbi városok középiskolaiba. A szülő ekkor már nem tudja kontrollálni azt, hogy gyermeke miután felszáll a buszra bemegy-e az iskolába, vagy azt, hogy nem jön-e el korábban. Vannak, akiket csak megszedít az új közösség és az új barátok, de a szülő, az iskola, a gyermekjóléti szolgálat hatására megváltoznak, visszatálnak a helyes útra, megszűnnek az igazolatlan hiányzások. Azonban vannak olyanok is, akik semmilyen módon nem vehetők rá arra, hogy bejárjanak az iskolába. Ebben az esetben nem számít, hogy a szülőtől elveszik a családi pótlékot, hogy fegyelmi eljárást kezdeményez az iskola, hogy szabálysértési eljárás indul a szülő ellen, melynek eredményeként pénzbírság is kiszabásra kerülhet. Ezekre a fiatalokra semmivel sem lehet hatni. Remélhetőleg a tankötelezettség 16. életévre való leszállítása egyrészt majd csökkenti az igazolatlan hiányzások számát. Azonban ennek következményeként megjelenik egy olyan fiatal alulképzett réteg, aki nem talál majd munkát és bekerül a munkanélküliek rendszerébe.

- b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény: A jogosult gyermek szociális helyzete alapján jogosult

- a) a Gyvt. 21/B. §-ban meghatározott ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésnek és – ha megfelel a 21/C. §-ban foglalt feltételeknek – a szünidei gyermekétkeztetésnek,
- b) a 20/A. §-ban meghatározott természetbeni támogatásnak,
- c) az e törvényben és más jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

A nagykorúvá vált gyermek is kérelmezheti a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben nappali tagozaton tanulmányokat folytat és megfelel a Gyvt. 20. § (1) és (2) bekezdéseiben foglaltaknak.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot a települési önkormányzat jegyzője 1 év időtartamra állapítja meg.

A jogosultság megállapítását jövedelmi és vagyoni vizsgálat előzi meg a Gyvt. 2. és 7. §-ai alapján.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2017	3	0
2018	2	0
2019	1	3
2020	0	3
2021	1	1
2022	0	3

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Tüskevár településen védelembe vett kiskorú gyermekek száma 2022-ban 0 fő volt.

Veszélyeztetettség: olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedés. A kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében a gyermek védelembe vétele a gyermekjóléti szolgáltatás feladata. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét az alapellátások önkéntes igénybevitelével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható, az illetékes hatóság a gyermeket védelembe veszi. A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint a Gyvt-ben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekkel kapcsolatos rendelkezések során, a védelembe vétel elrendelése esetén, illetőleg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság, továbbá a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapításáról szóló határozat meghozatalával egyidejűleg tájékoztatni kell a szülőt azokról a kedvezményekről, juttatásokról, pályázati lehetőségekről, amelyek a gyermeket megilletik. Tájékoztatni kell továbbá a szülőt arról is, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek mikor minősül halmozottan hátrányos helyzetűnek.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2017	28
2018	29
2019	24
2020	18
2021	16
2022	6

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A jogosult gyermek szociális helyzete alapján jogosult

a) a Gyvt. 21/B. §-ban meghatározott ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésnek és – ha megfelel a 21/C. §-ban foglalt feltételeknek – a szünidei gyermekétkeztetésnek,

b) a 20/A. §-ban meghatározott természetbeni támogatásnak,

c) az e törvényben és más jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

A nagykorúvá vált gyermek is kérelmezheti a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben nappali tagozaton tanulmányokat folytat és megfelel a Gyvt. 20. § (1) és (2) bekezdéseiben foglaltaknak.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot a települési önkormányzat jegyzője 1 év időtartamra állapítja meg.

A jogosultság megállapítását jövedelmi és vagyoni vizsgálat előzi meg a Gyvt. 2. és 7. §-ai alapján.

c) a gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete;

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2017	0	2	2
2018	0	3	3
2019	1	3	4
2020	1	2	3
2021	1	2	3
2022	0	0	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

d) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)						
Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek helyzete;

f) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Tüskeváron nincs szegregált, településszerű lakókörnyezet.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

- a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2017	0	n.a.	-
2018	0	n.a.	-
2019	0	n.a.	-
2020	0	n.a.	-
2021	0	n.a.	-
2022	0	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A védőnői szolgálat az egészségügyi alapellátás része, biztosítva az egységes, magas színvonalú preventív ellátást a nővédelem, a várandós anyák, a gyermekágyas anyák, valamint a 0-16 éves korú gyermekek gondozása területén.

- b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2017	1	0	0	n.a.	n.a.
2018	1	0	0	n.a.	n.a.
2019	1	0	0	n.a.	n.a.
2020	1	0	0	n.a.	n.a.
2021	1	0	0	n.a.	n.a.
2022	1	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

d) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások; Legközelebbi Biztos Kezdet Gyerekház Iszácson található, a településről több család is járt.

A Tüskevári Család-és Gyermekjóléti munkatársai végzik együttműködési megállapodás alapján velük kapcsolatban álló családokkal a szociális segítő munkát, a jelzőrendszer működtetést és a prevenciós szabadidős programok biztosítását.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás;

4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyermekek száma
	db	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyermekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	0	0	0	0	0	0	0	0
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

f) gyermekvédelem;

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások;

Életvezetési tanácsadás, szolgáltatások közvetítése helyben a családsegítő végzi. A 0 – 24 órás készenléti ügyeletet a Devecseri Központ és Szolgálat szakmai egysége látja el.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés;

- i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei);

A szünidei gyermekétkeztetés biztosított a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára, ha azt a szülő igényli. Az egyszeri meleg ételt az igénylők számától függően vásárolt szolgáltatás keretén belül ingyenesen biztosítja az Önkormányzat, melyhez állami támogatást kap.

- j) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok;
- k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor;

Az Önkormányzathoz nem érkezett bejelentés hátrányos megkülönböztetésre és az egyenlő bánásmód követelményének megsértésére vonatkozóan a szolgáltatások nyújtásakor.

- l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékkal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

- a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei;

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2017	25	10	40,00
2018	21	2	9,52
2019	24	1	4,17
2020	26	5	19,23
2021	21	2	9,52
2022	0	0	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók

Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2017	n.a.	12	17,39
2018	n.a.	12	17,91
2019	n.a.	7	8,54
2020	n.a.	14	15,73
2021	n.a.	17	16,67
2022	n.a.	0	0,00

Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanuló számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0
2022	0	0	0	0	0	0

Forrás: TelR, KSH

Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2017	11	19
2018	19	7
2019	15	10
2020	6	6
2021	7	6
2022	1	5

Forrás: TelR, KSH Tstar

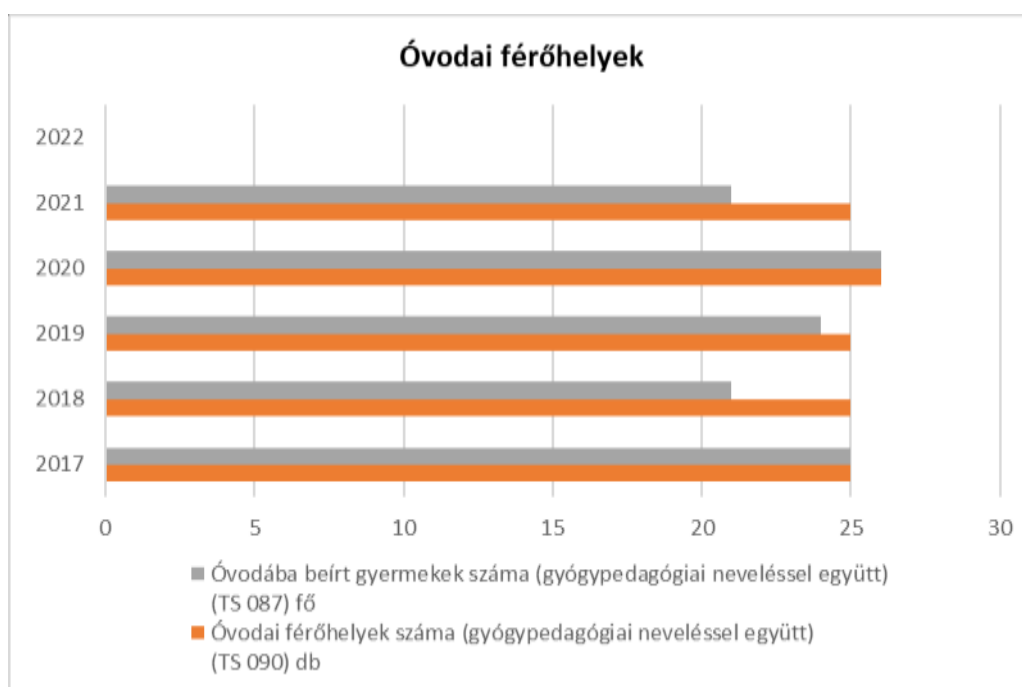
b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A Veszprém Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Devecseri Tagintézménye Devecserben 2013. január 1. napjától működik önálló intézményként. Fenntartója a Veszprémi Tankerületi Központ. Ellátási körzetük Devecser Járás 28 települése. A pedagógiai szakszolgálat 0-18 éves korig, illetve középiskolai tanulmányok befejezéséig nyújt ingyenes szolgáltatást. Az intézmény éves munkaterv alapján egész évben folyamatos nyitva tartással működik. Munkatársaik: tanácsadó szakpszichológus, gyógypedagógusok.

4.4.1. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)	
ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	
Az óvoda telephelyeinek száma (db)	n.a.
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	n.a.
Óvodai férőhelyek száma (fő)	n.a.
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	n.a.

Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	n.a.	n.a.
A nyári óvoda-bezárás időtartama (nap)	n.a.	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	n.a.	n.a.
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	n.a.	n.a.
Gyógypedagógusok létszáma	n.a.	n.a.
Dajka/gondozónő	n.a.	n.a.
Kisegítő személyzet	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2017	0	6	1	11,50	66,67
2018	0	6	1	11,17	73,13
2019	0	6	1	13,67	76,83
2020	0	6	1	14,83	75,28
2021	0	7	1	14,57	76,47
2022	0	0	0	0,00	0,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

- nincs

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések;

Tekintettel arra, hogy Tüskeváron egy általános iskola van, a fenti kérdés számunkra nem releváns.

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások.

Az Önkormányzat 2004 óta rendszeresen csatlakozik az évente meghirdetésre kerülő „Bursa Hungarica” Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszerhez.

A Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat létrehozásának célja, hogy a szociális támogatási rendszerben azon a szinten történjen a döntéshozás, ahol a legtöbb ismeret birtokában képesek a rászorultságot elbírálni. Ennek megfelelően az Önkormányzat által évente kiírt Bursa Hungarica pályázat helyben kerül elbírálásra. A támogatás havi összegét pályázónként állapítja meg az Önkormányzat.

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	n.a.	n.a.	n.a.	33
2018	n.a.	n.a.	n.a.	26
2019	n.a.	n.a.	n.a.	19
2020	n.a.	n.a.	n.a.	10
2021	n.a.	n.a.	n.a.	9
2022	n.a.	n.a.	n.a.	5

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Olyan közös programokat kellene szervezni a gyerekeknek, ahol felnőtt irányításával közösen tölthetik el szabadidejüket.	Gyermekprogramok szervezése.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Jogi alapvetések a nők esélyegyenlőségéhez:

- Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.
- a Tanács 76/207/EGK irányelve a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód elvének a munkavállalás, a szakképzés és az előmenetel lehetőségei, valamint a munkafeltételek terén történő végrehajtásáról és az azt módosító 2002/73/EK irányelv,
- a Tanács 79/7/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a szociális biztonság területén történő fokozatos megvalósításáról,
- a Tanács 86/378/EGK irányelve a férfiakkal és a nőkkel való egyenlő bánásmód elvének a foglalkoztatási szociális biztonsági rendszerekben történő megvalósításáról.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebtv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2017	2,43	1,1	1,77%
2018	3,35	3,23	3,29%
2019	5,34	3,8	4,57%
2020	4,88	2,91	3,90%
2021	3,43	2,33	2,88%
2022	4,9	2,44	3,67%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b)

5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél (TS 058)
	%	%
2017	28,57	50
2018	46,15	50
2019	44,44	37,5
2020	66,67	50
2021	72,73	12,5
2022	50	14,29

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskereső száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskereső száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskereső száma (TS 053)
	fő	Fő
2017	7	0
2018	13	0
2019	18	1
2020	15	0
2021	11	0
2022	14	0

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 2013-as évtől folyamatosan csökkent a munkanélküliek száma a településen. Ennek oka lehet az, hogy hányan kerülnek be a munkavállalók körébe azzal, hogy elérik az adott életkort, illetve, hogy hányan kerülnek ki onnét a nyugdíjkorhatár elérésével. A munkanélküliek számának csökkenése kapcsán, a nők esetében elmondható, hogy egyrészt a csökkenés oka az, hogy a közcélú foglalkoztatás számának nagymértékű emelkedésével csökkent a munkanélküliek száma. Másrészt a nők munkanélküliségi adatait másrészt nyilvánvalóan befolyásolja az is, hogy három gyermek mellett jogosulttá válhat a GYET-re, melyet jobb megoldás híján kihasználnak az emberek, illetve a tartós beteg gyermekek mellett is 10 éves korig GYES-en lehet a szülő.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Nem rendelkezünk információval.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piac területén a hátrányos megkülönböztetése nehezen vizsgálható jelenség. E megkülönböztetés megmutatkozhat a munkára való jelentkezéskor (ha a munkakör betöltésére mindkét nem képviselője alkalmas, azonos képesítési előírásokkal rendelkeznek, a munkáltató mégsem szeretne nőt alkalmazni).

A vizsgálat azt kutatja, hogy hány esetben tettek panaszt a településen hátrányos megkülönböztetés miatt. A diszkriminációs gyakorlat visszaszorítása szempontjából fontos a foglalkoztatási viszonyok ellenőrzése, szükség esetén az Egyenlő Bánásmód Hatóság bevonása, a tájékoztató kampányok, vagy a területtel foglalkozó társadalmi szervezetekkel történő együttműködés.

Tüskevár település vonatkozásában nincs adat a hátrányos megkülönböztetésre a foglalkoztatás területén.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A nők munkaerő-piaci elhelyezkedése szempontjából lényeges a gyermekek számára nyújtott napközbeni ellátásokhoz történő hozzáférés, így e ponton belül szükséges a hozzáférés feltételeinek vizsgálata.

A gyermekek napközbeni ellátása megszervezhető - a gyermekek életkorának megfelelően – különösen bölcsődében, hetes bölcsődében, családi napköziben, családi gyermekfelügyelet vagy házi gyermekfelügyelet keretében, nyári napközis otthonban, valamint óvodában, iskolában.

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2017	0	n.a.	-
2018	0	n.a.	-
2019	0	n.a.	-
2020	0	n.a.	-
2021	0	n.a.	-
2022	0	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

Bölcsőde

A bölcsőde a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény. Ha a gyermek a 3. évét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő augusztus 31-ig nevelhető és gondozható a bölcsődében.

Családi napközi

A gyermekek napközbeni ellátásának minősül a bölcsődei és óvodai ellátásban nem részesülő, továbbá az iskolai oktatásban részesülő gyermeknek az iskola nyitvatartási idején kívüli, valamint az iskolai napközit vagy tanulószobai ellátást igénybe nem vevő gyermek családi napköziben történő, nem közoktatási célú ellátása. A családi napközi a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést, étkeztetést és foglalkoztatást.

Családi gyermekfelügyelet

A gyermekek napközbeni ellátásaként családi gyermekfelügyelet biztosítható az ellátást nyújtó saját otthonában. A családi gyermekfelügyelet a családban nevelkedő gyermekek számára nyújt életkoruknak megfelelő nappali felügyeletet, gondozást, nevelést és étkeztetést. A családi gyermekfelügyelet keretében két évestől négy éves korig gondozható gyermek.

Házi gyermekfelügyelet

A házi gyermekfelügyelet keretében a gyermekek napközbeni ellátását a szülő vagy más törvényes képviselő otthonában gondozó biztosíthatja, ha a gyermek állandó vagy időszakos ellátása nappali intézményben nem biztosítható (pl. betegség miatt) és a szülő a gyermek napközbeni ellátását nem vagy csak részben tudja megoldani.

Alternatív napközbeni ellátás

Alternatív napközbeni ellátás a játszótéri program, játszóház, klubfoglalkozás keretében nyújtott, - a szülő és a gyermek kapcsolatát erősítő, a gyermek szocializációját támogató, valamint egyéb szabadidős és prevenciós szolgáltatás,- a csellengő vagy egyéb okból veszélyeztetett iskoláskorú gyermekek számára

biztosított nappali felügyelet, sport-, illetve egyéb foglalkozás és étkeztetés, feltéve, ha a működtető rendelkezik az ehhez szükséges – külön jogszabályban meghatározott – személyi és tárgyi feltételekkel.

Óvoda

Az óvoda a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. Az óvoda felveheti azt a gyermeket is, aki a harmadik életévét a felvételétől számított fél éven belül betölti, feltéve, hogy minden, a településen, fővárosi kerületben, vagy ha a felvételi körzet több településen található, az érintett településeken lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező hároméves és annál idősebb gyermek óvodai felvételi kérelme teljesíthető. (Nkntv. 8. §)23

Általános iskola

Az Nkntv. értelmében 2013. szeptember 1-étől az általános iskolában 16 óráig kell megszervezni a tanórai és tanórán kívüli foglalkozásokat. A törvény 4. §-ának 4. pontjában rögzíti továbbá az egész napos iskola fogalmát, mely olyan iskolaszervezési forma, ahol a tanórai és más foglalkozásokat a délelőtti és délutáni időszakra egyenletesen szétosztva szervezik meg.

Sajnos a településen nem megoldott a gyermekek nappali felügyelete. Ez hátrányként jelentkezik különösen azokban az esetekben, ha az édesanya több műszakban dolgozik/dolgozna. A nehézségek fokozódnak, amikor a gyermekeiket egyedül nevelő anyák érintettek.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A táblázat adatai alapján megállapítható, hogy a 0-3 év közötti gyermekek száma nem mutat jelentős változást. A népszaporulat vizsgálatok már jelezték, hogy településünkön alacsony az élve születések száma.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A családon belüli erőszak esetén alkalmazható legfontosabb rendelkezéseket a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló 2009. évi LXXII. tv. és a Büntető törvénykönyv tartalmazza. A családon belüli erőszakról nincs önálló tényállás, a párkapcsolati erőszakra jelenleg a Büntető törvénykönyv különböző tényállásai vonatkoznak, ld. testi sértés, zaklatás, távoltartás. A nők elleni erőszak különböző formáira, vagy ugyanezeknek nem a párkapcsolaton belül megnyilvánuló formáira (pl. szexuális jellegű visszaélések) is a Büntető törvénykönyv releváns paragrafusai vonatkoznak. A zaklatás, szexuális vagy családon belüli erőszak miatt történt rendőrségi feljelentések száma alulmarad a tényleges esetek számától.

Az adatok száma nem mindig tükrözi a családon belüli erőszakot, mivel az érintettek nem minden esetben fordulnak a hatóságokhoz. A sértettek nem tájékozottak, hogy mit tehetnek, illetve nem mernek lépni a segítő szolgálatok és a hatóságok felé. A nők tájékoztatásának, illetve a társadalmi érzékenyítés lehetséges formáira (pl. felvilágosító programok már az iskolában, a terhesgondozáson; plakátokkal), de a megelőzésre tekintettel abban az esetben is szükséges hangsúlyt helyezni a tájékoztatásra, felvilágosító programokra, ha a nők elleni erőszakra vonatkozóan nem jelenik meg adat.

Sajnos a távoltartási törvény a gyakorlat szerint nem hozta meg teljes mértékben a hozzá fűzött reményeket. A törvény alkalmazása az ország joggyakorlatában még „gyerekcipőben” jár, mivel sokan nem is tudják, hogy a bántalmazottnak lehetősége van élni ezzel a lehetőséggel. Ezenkívül, a gyakorlatban a 72 óra olyan rövid idő, hogy mire lezajlik a procedura, már le is telt a 3 nap, és a bántalmazó fél akár már vissza is mehet a bántalmazotthoz. Ez nagymértékben tartja vissza azokat a nőket, akik megtehetnék, hogy kéri a távoltartást. Természetesen kérheti azt más személy is, akinek tudomására jut a bántalmazás, ennek okán az a tapasztalatunk nagy általánosságban, hogy inkább elhallgatásra kerülnek ezek az esetek.

Tüskevár vonatkozásában az elmúlt évek tekintetében nincs tudomásunk róla, hogy akár a családsegítő szolgálat, a rendőrség, orvos, védőnő, egyéb intézmények tudomására jutott volna olyan eset, melyben nőt, nőket bántalmaztak.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

Krízishelyzetben Ajkán található a családok átmeneti otthona található, ez viszont általában teljes létszámmal működik, így az elhelyezés nagyon nehéz. Krízishelyzetben a családok a családsegítő és gyermekjóléti szolgálathoz fordulhatnak segítségért, illetve az országos területi elérhetőséggel az Országos Kríziskezelő és Információs telefonszolgálat nyújt segítséget, amely 24 órán belül nyújt elhelyezést a család számára.

Tüskevár vonatkozásában az elmúlt évek viszonylatában nem merült fel egyetlen esetben sem családok átmeneti otthonának vagy az anyaoththon igénybevételének igénye, lehetősége.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Az azonos jogok érvényesítéséhez elengedhetetlen a képviselet. A nők részvételére nemcsak a női nem reprezentálása miatt van szükség a politikában, azaz a közügyekről való döntési mechanizmusban, hanem mert ez szolgálja leginkább a közös érdeket.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Településünkön ugyanazok a társadalmi problémák érintik a nőket, mint országos szinten. Munkanélküliség, anyagi nehézségek, életszínvonal csökkenése.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A kisgyermekes anyukák munkába állását megnehezíti a nem óvodáskorú gyermekek felügyeletének megoldatlansága.	A közösen fenntartott óvodában bölcsődés korúak elhelyezésének lehetősége.

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

Az időskori elmagányosodás egy komoly mentálhigiénés probléma. A magány megélése komoly félelem az emberben, és időskorban sajnos leggyakrabban bekövetkezik. Pedig nem lenne szükségszerű.

A magány nem azonos az egyedülléttel, ez sokkal inkább az egyén szubjektív megítélésétől függ. Ez az az érzés, amikor az ember nem tud valakihez vagy valamihez tartozni. Éppen ezért lehet valaki magányos akkor is, ha családja van vagy közösségben él. A társ, az otthon elvesztése esetén megtörténhet a befelé fordulás, és ha nem vesszük észre idejében, bekövetkezik az elzárkózás a külvilágtól, kialakul társas környezetben belül a magány. Azok az idősek vannak a legrosszabb helyzetben, akik hosszú ideje özvegyen, család vagy gyerekek nélkül élik az életüket.

Lehet egy idős ember magányos, mert elszigetelten él. Érezheti magát azért is egyedül, mert bár lenne lehetősége, nem tud társas kapcsolatra lépni, nem képes a számára fontos és szükséges ingerekhez jutni. És azért is, mert önként visszahúzódik, megszakítja a kapcsolatot az emberekkel, a külvilággal.

Az idős, magukra maradt emberek zárkóztak, bizalmatlanok, sokszor feleslegesnek érzik magukat. Nagyon sok idős ember a számos egyéb problémája mellett depressziós is. Ennek egyik oka lehet az elmagányosodás is. Nyilvánvalóan számos esetben ezt az érzést maga az időskor, és annak körülményei okozzák. Ez a kor a veszteség időszaka, a hitves, a közeli rokonok és barátok elvesztésének és meggyászolásának a korszaka. A magány akkor mélyülhet el igazán, ha a társas kapcsolatok teljesen megszűnnek.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Tüskeváron a 60 éven felüliek száma 138 fő, melyből 80 nő és 58 a férfi. Sokan élnek egyedül, de hasonló az arány mindkét nem tekintetében. Ők általában már mind nyugdíjasok vagy nyugdíjszerű ellátásban részesülnek.

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők vonatkozásában az alábbi jogszabályi rendelkezések irányadók:

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény értelmében a kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer

1. saját jogú; és
2. hozzátartozói nyugellátásokat biztosít.

A saját jogú nyugellátások körébe tartozik:

1. az öregségi nyugdíj,

A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer keretében járó hozzátartozói nyugellátás:

1. az özvegyi nyugdíj;
2. az árvaellátás;
3. a szülői nyugdíj;
4. a baleseti hozzátartozói nyugellátások; valamint
5. özvegyi járadék.

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	102	69	147,83%
2018	108	69	156,52%
2019	112	73	153,42%
2020	113	70	161,43%
2021	114	67	170,15%
2022	114	77	148,05%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	54	87	141
2018	54	88	142
2019	55	88	143
2020	53	87	140
2021	52	82	134
2022	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások							
Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2017	3	0	43	67	1	8	0
2018	1	0	45	70	1	6	0
2019	0	0	46	70	1	7	0
2020	0	0	43	70	2	6	1
2021	0	0	46	67	1	5	1
2022	0	0	0	0	0	0	1

Forrás:

TeIR,
KSH
Tstar

A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők számának vizsgálatakor nem kapunk valós képet arról, hogy településünkön, mennyi tényleges nyugellátásban részesülők száma, tekintettel arra, hogy a nyugdíjszerű ellátás, mint fogalom magában rejti pl. az özvegyi nyugdíjban vagy árvaellátásban részesülőket is.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

2011 októberében az inaktív keresők közel kilenctizedét a nyugdíjban, illetve rokkantsági vagy baleseti járadékban részesülők tették ki, 7,7 százalékuk gyermekgondozási, 4,7 százalékuk pedig egyéb ellátást kapott. A nyugdíjasok, illetve járadékosok legnagyobb részét a 76 ezer fős létszámú saját jogon ellátásban részesülők adták, akiknek döntő többsége 60 éven felüli.

A 12 ezer rokkantsági nyugdíjas fele az ötvenes éveiben jár, további 36 százalékuk 60 éves vagy idősebb. A nyugdíjasok legkisebb csoportját képviselő, hozzátartozói jogon ellátásban részesülők 97 százaléka nő, több mint nyolctizede pedig betöltötte a 70. életévét.

Időskorúak járadéka

A Szt. értelmében az időskorúak járadéka azon idős személyek részére biztosít ellátást, akik szolgálati idő hiányában a nyugdíjkorhatáruk betöltése után saját jogú nyugellátásra nem jogosultak, illetve alacsony összegű ellátással rendelkeznek. A Szt. 25. §-a szerint az ellátást a települési önkormányzat jegyzője állapítja meg.

A településen nincs olyan személy, aki ebben az ellátási formában részesülne.

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Jellemzően a település lakosságának nagyon csekély része az, aki nyugdíj mellett is munkát vállal/vagy munkát tud vállalni. 2013-ban törvénymódosítás miatt az érintetteknek választaniuk is kell, vagy a nyugdíjat, vagy a munkaviszonyból származó jövedelmet szeretnék - e megtartani. A tapasztalat azt mutatja, hogy az egyszer már megállapított nyugdíjat, annak összegét senki nem kívánja kockáztatni. A még aktív, de nyugdíjas emberek jellemzően inkább csak az időnyomunkából veszik ki részüket, ha ezt egészségi állapotuk megengedi.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskereső száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	7	13	18	15	11	14
41-45 év (TS 042)	Fő	2	0	3	2	2	1
	%	28,57%	0,00%	16,67%	13,33%	18,18%	7,14%
46-50 év (TS 043)	Fő	2	4	4	1	0	0
	%	28,57%	30,77%	22,22%	6,67%	0,00%	0,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	1	2	1	0	0	1
	%	14,29%	15,38%	5,56%	0,00%	0,00%	7,14%
56-60 év (TS 045)	Fő	0	2	0	1	1	1
	%	0,00%	15,38%	0,00%	6,67%	9,09%	7,14%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	1	2	4	5	3	2
	%	14,29%	15,38%	22,22%	33,33%	27,27%	14,29%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

c) tevékeny idős kor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

A településen nyugdíjas munkavállalók foglalkoztatása ritka, erre irányuló programok nincsenek a településen.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Alapszolgáltatások

A szociális alapszolgáltatások megszervezésével az állam és a települési önkormányzat segítséget nyújt a szociálisan rászorulóknak részére saját otthonukban és lakókörnyezetükben önálló életvitelük fenntartásában, valamint egészségi állapotukból, mentális állapotukból vagy más okból származó problémáik megoldásában.

Szakosított ellátási formák

Ha az életkoruk, egészségi állapotuk, valamint szociális helyzetük miatt rászoruló személyekről az alapszolgáltatások keretében nem lehet gondoskodni, a rászorultakat állapotuknak és helyzetüknek megfelelő szakosított ellátási formában kell gondozni.

6.3. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma (Megegyezik a 6.1.1-es táblázattal)			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	54	87	141
2018	54	88	142
2019	55	88	143
2020	53	87	140
2021	52	82	134
2022	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2017	102	0	17	27
2018	108	0	17	28
2019	112	0	15	26
2020	113	0	13	24
2021	114	0	15	22
2022	114	0	14	21

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

Az idősök részére a háziorvosi ellátás biztosított, szakorvosi ellátások Devecser városban a szakrendelőben és Ajka városban a kórházban biztosított. Családsegítés és házi segítségnyújtás működik a településen, nappali ellátás nincsen a településen. A házi segítségnyújtás olyan gondozási forma, amely az igénybevevő önálló életvitelének fenntartását - szükségleteinek megfelelően- lakásán, lakókörnyezetében biztosítja. A házi gondozó feladatai ellátása során segítséget nyújt ahhoz, hogy az ellátást igénybe vevő fizikai, mentális, szociális szükséglete a saját környezetében, életkorának, élethelyzetének és egészségi állapotának megfelelően, meglévő képességeinek fenntartásával, felhasználásával, fejlesztésével biztosított legyen. Akik aktívabbak, azoknak pedig a helyi nyugdíjas klub biztosít kikapcsolódást, szórakozást.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz csak a közeli városokban –Devecser, Ajka – van lehetőség. Helyben könyvtár működik, a vallásgyakorlásra a templomban minden héten lehetőség van. A sportpályán kerülnek megrendezésre a sportrendezvények, ideértve a falunapi rendezvényt is, amelyen színvonalas kulturális műsorok jelentik a kikapcsolódást. A községben Helytörténeti Gyűjtemény – múzeum is található.

c) idősök informatikai jártassága

Az idős lakosság körében változó az igény erre, vannak, akik nem érdeklődnek a technika modern vívmányai iránt, vannak, aki pedig jól eligazodnak benne. Néhányuknál otthon megtalálható a számítógép, internet, Ők azonban inkább a nyugdíjas korúak fiatalabb generációja, a 75 év felettiek körében ez nem jellemző.

e) a generációk közötti programok

6.4 Az idősöket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Nyugdíjasklub működik a településen. A helyiséget az önkormányzat biztosítja, ideértve a fűtés, világítás költségeket is. A nyugdíjasklub tagjai heti rendszerességgel összejönnek. Kötetlen beszélgetések, név és születésnapok ünneplése, társasjátékozás, kártyázás szerepel a programjaik között. Kisebb kirándulásokat is szerveznek pl. a közeli Képesfához. Ezek a programok nagyban hozzájárulnak ahhoz, hogy az egyedülálló idősebb korosztály kimozduljon otthonából, társaságban töltsön szabadidejét.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

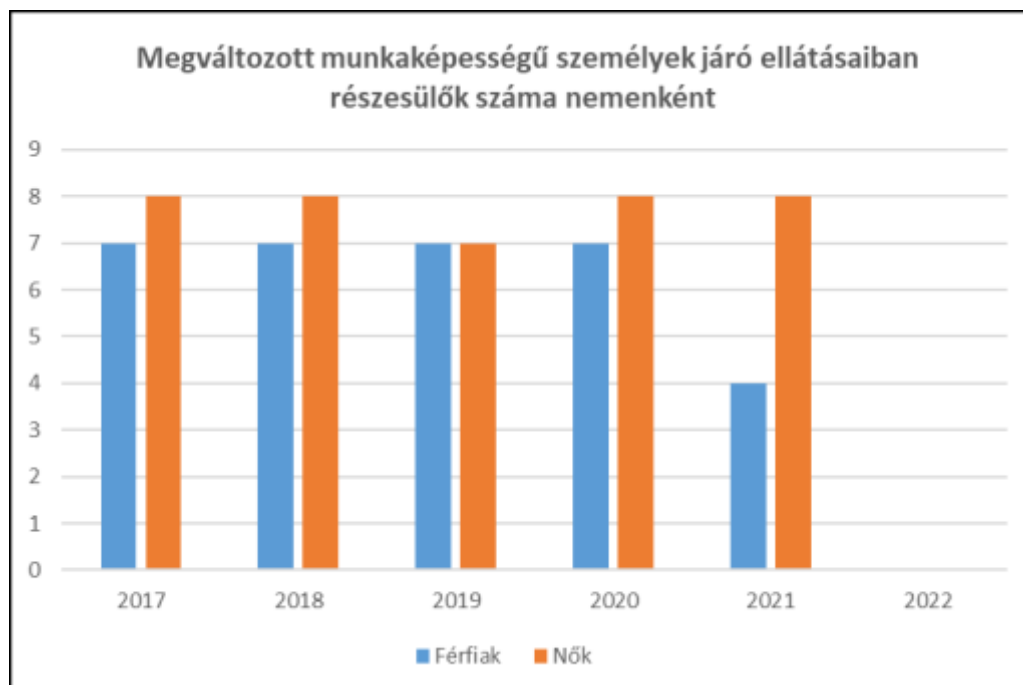
Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az idősök nagy része nem rendelkezik megfelelő ismeretekkel az egészséges életmódról, táplálkozás formáira vonatkozóan.	Egészséges életmód napok megszervezése

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2017	7	8	15
2018	7	8	15
2019	7	7	14
2020	7	8	15
2021	4	8	12
2022	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult.

A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető.

Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

Fogyatékkal élő munkavállaló, aki

- a) a nemzeti jog szerint fogyatékosnak elismert, vagy
- b) elismerten fizikai, elmebeli vagy pszichológiai károsodásban szenved.

Megváltozott munkaképességű munkavállaló, aki

- a) rehabilitációs ellátásban részesül,
- b) aki 2011. december 31-én III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rendszeres szociális járadékban részesült. (Ft. 57/B §.)

A Fot. 15-16. §-a értelmében a fogyatékos személy lehetőség szerint integrált, ennek hiányában védett foglalkoztatásra jogosult. A foglalkoztatást biztosító munkáltató köteles biztosítani a munkavégzéshez szükséges mértékben a munkahelyi környezet, így különösen a munkaeszközök, berendezések megfelelő átalakítását. Az átalakítással kapcsolatos költségek fedezésére a központi költségvetésből támogatás igényelhető. Ha a fogyatékos személy foglalkoztatása az integrált foglalkoztatás keretében nem megvalósítható, úgy számára speciális munkahelyek működtetésével a munkához való jogát lehetőség szerint biztosítani kell. A védett munkahelyet a központi költségvetés normatív támogatásban részesíti.

Gyakori probléma, hogy kevés a foglalkoztatási lehetőség, nem megoldott a foglalkoztatáshoz szükséges akadálymentesítés, nem biztosítottak különleges eszközök és feltételek. A védett foglalkoztatás túlsúlya mutatkozik az integrált foglalkoztatással szemben. Probléma továbbá, ha nem áll rendelkezésre olyan foglalkoztatási szakember, aki a fogyatékos személy állapotának ismeretében javaslatot tesz a foglalkoztatás jellegére és helyére. Amennyiben nincs képzett szakember, aki a munkahelyi beszoktatást kísérje, úgy sikertelen lehet a beszoktatás, amelynek következménye a fogyatékos munkavállaló alkalmatlanságának rövid időn belüli megállapítása.

A településen nincsen olyan foglalkoztató, aki fogyatékkal élő személy foglalkoztatását tudná biztosítani. A közeli településen, Dobán található a Cholnoky Ferenc Kórház Rendelőintézet Pszichiátriai Rehabilitációs és Szocioterápiás Osztálya és az Ajkai Molnár Gábor Műhely Alapítvány is munkalehetőséget biztosítani a fogyatékkal élő személyek részére.

b) munkavállalást segítő lehetőségek

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Előfordulhat, hogy a fogyatékos személyt akadályozottsága miatt nem foglalkoztatják a végzettségének és képzettségének megfelelő álláshelyen. (pl.: felsőfokú végzettsége ellenére alacsonyabb végzettséggel is betölthető foglalkoztatást ajánlanak neki.) A fizikai akadályozottság esetében célszerű felmérni, hogy a fogyatékos személy alkalmazásának mely feltételei hiányoznak. Az akadálymentesítési javaslatban célszerű a fogyatékos jellege és a fogyatékos személyek száma alapján rangsorolni, hogy az akadálymentesítés lépései milyen sorrendben és ütemezéssel kövessék egymást. A rámpa és kijelölt parkoló nemcsak mozgássérült személyek, hanem más csoportok részére is hasznosak (nők, kisgyermekesek, idősek), az információs táblák, a vizuális információk megerősítése akusztikus információkkal, például közlekedési eszközökön alkalmazva. Fontos a célpályázatok felkutatása és az akadálymentesítés komplex, rövid- közép- és hosszú távú terveinek elkészítése. Garanciát jelent rehabilitációs szakmérnök és szakember bevonása a tervezésbe, valamint érintett fogyatékos ember bevonása a tervezés és a megvalósítás teljes folyamatába.

Nincs adat arra vonatkozóan, hogy hátrányos megkülönböztetés történt volna a foglalkoztatás területén.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Külön szolgáltatások, illetve programok nincsenek a településen. A közeli, 20 km távolságban lévő Ajka városban a Molnár Gábor Óvoda Általános Iskola, Speciális Szakiskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és a korábban említett Molnár Gábor Műhely Alapítvány várja programjaival a fogyatékkal élőket.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzübeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Aktuális jogszabályok:

141/ 2000(VIII.9.) Korm. rend A súlyos fogyatékosná minősítésének és felülvizsgálatának valamint a fogyatékosági támogatás folyósításának szabályairól.

218/2003. (XII. 11.) Korm. rendelet a mozgásában korlátozott személy parkolási igazolványáról

1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról

2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól

Ellátási formák:

Fogyatékosági támogatás: A Fot. 22. §-a alapján biztosított fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzübeli juttatás. A támogatás célja, hogy - a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül – anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

Rokkantsági járadék: A rokkantsági járadékról szóló 83/1987. (XII. 27.) MT rendelet értelmében rokkantsági járadékra jogosult az a személy, akinek a 25. életéve betöltése előtt keletkezett egészségkárosodása legalább 70%-os mértékű, és nyugellátásban, baleseti nyugellátásban vagy megváltozott munkaképességű személyek ellátásában nem részesül. A rokkantsági járadékra jogosult személy egészségi állapotát a döntésben meghatározott időpontban felül kell vizsgálni.

Közlekedési kedvezmény: A súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet 6. §-a értelmében szerzési és átalakítási támogatásra (közlekedési kedvezmény) a súlyos mozgáskorlátozott személy jogosult

Parkolási igazolvány: Parkolási igazolványra az a személy jogosult

1. aki a súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kr.) 2. § a) pont ac) alpontja értelmében közlekedőképeségében súlyosan akadályozott,

2. aki a súlyos fogyatékosná minősítésének és felülvizsgálatának, valamint a fogyatékosági támogatás folyósításának szabályairól szóló 141/2000. (VIII. 9.) Korm. rendelet 1. §-ának (1) bekezdésének értelmében látási fogyatékosnak; (3) bekezdésének értelmében értelmi fogyatékosnak; (4) bekezdésének értelmében autistának; illetve (5) bekezdésének értelmében mozgásszervi fogyatékosnak minősül,

3. akit a vakok személyi járadékának bevezetéséről szóló 1032/1971. (VII. 14.) Korm. határozat végrehajtásáról szóló 6/1971. (XI. 30.) EüM rendelet alapján 2001. július 1-jét megelőzően vaknak minősítettek, vagy

4. aki a magasabb összegű családi pótlékra jogosító betegségekről és fogyatékoságokról szóló 5/2003. (II. 19.) ESZCSM rendelet 1. számú melléklete szerint vaknak vagy gyengénlátónak (K betűjel, 1 számjel), mozgásszervi fogyatékosnak („L” betűjel), értelmi fogyatékosnak („M” betűjel) vagy autistának (N betűjel, 1 számjel) minősül.

Fogyatékos személyek számára biztosított alap- és szakosított ellátási formák:

Szociális alapszolgáltatások: étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgáltatás

Szakosított ellátási formák: ápolást, gondozást nyújtó intézmények, fogyatékos személyek otthona, rehabilitációs intézmények, fogyatékos személyek gondozóháza, lakóotthon

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

- a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése;
- b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége;

Az önkormányzat tulajdonában lévő épületek nem akadálymentesítettek. A művelődési házba, az orvosi rendelőbe való bejutást mobil rámpa kialakításával lehetne segíteni a mozgásukban akadályozottak számára.

- c) közszolgáltatásokhoz, köznevelési intézményekhez, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége;
- d) munkahelyek akadálymentesítettsége;
- e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége;
- f) fogyatékossgal élő személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékossgal élő személyek nappali intézménye, stb.);
- g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások).

Környezet: A fogyatékos személynek joga van a számára akadálymentes, továbbá érzékelhető és biztonságos épített környezetre. Ez a jog vonatkozik különösen a közlekedéssel és az épített környezettel kapcsolatos tájékoztatói lehetőségekre. (Fot. 5. § (1)-(2))

Kommunikáció: A fogyatékos személy számára biztosítani kell az egyenlő esélyű hozzáférés lehetőségét a közérdekű információkhoz, továbbá azokhoz az információkhoz, amelyek a fogyatékos személyeket megillető jogokkal, valamint a részükre nyújtott szolgáltatásokkal kapcsolatosak. A kommunikációban jelentősen gátolt személy számára a közszolgáltatások igénybevételekor lehetővé kell tenni a tájékoztató és a személyi segítség feltételeit. (Fot. 6.- 7. §)

Közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés: A fogyatékos személy számára a Fot-ban meghatározottak szerint - figyelembe véve a különböző fogyatékossgai csoportok eltérő speciális szükségleteit - biztosítani kell a közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférést. A közszolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása érdekében a fogyatékos személy az önálló életvitelét segítő kutyáját - külön jogszabályban meghatározottak szerint - beviheti a közszolgáltatást nyújtó szerv, intézmény, szolgáltató mindenki számára nyitva álló területére. (Fot. 7/A.- 7/C. §)

Közlekedés: A közlekedési rendszereknek, továbbá a tömegközlekedési eszközöknek, utasforgalmi létesítményeknek - beleértve a jelző- és tájékoztató berendezéseket is - alkalmasnak kell lenniük a fogyatékos személy általi biztonságos igénybevételre. Közhasználatú parkolóban a közlekedésében akadályozott fogyatékos személyek számára - a külön jogszabály szerint - megfelelő számú és alapterületű parkolóhely kialakításáról kell gondoskodni. (Fot. 8.- 10. §) A hozzáférés biztosításakor két kihívás biztosan felmerül: egyrészt a megfelelő szaktudás bevonásának a kérdése, másrészt pedig az ehhez szükséges forrás.

Támogató szolgálat, segédeszköz: fogyatékos személy részére biztosítani kell a fogyatékossga által indokolt szükségleteinek megfelelő támogató szolgálat igénybevételét, továbbá segédeszközt. Az árhoz nyújtott támogatással beszerezhető segédeszközök körét és a támogatás módját, valamint mértékét külön jogszabály határozza meg. (Fot. 11. §)

Egészségügy: A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során figyelemmel kell lenni a fogyatékossgából adódó szükségleteire. A fogyatékos személy egészségügyi ellátása során törekedni kell arra, hogy az ellátás segítse elő a rehabilitációját, társadalmi beilleszkedését, továbbá, hogy ne erősítse a betegségtudatát. (Fot. 12. §) A modern emberi jogi szemlélet érvényesülése a fogyatékos emberek ellátása során alapelv.

Oktatás, képzés: A fogyatékos személynek joga, hogy állapotának megfelelően és életkorától függően korai fejlesztésben és gondozásban, óvodai nevelésben, iskolai nevelésben és oktatásban, fejlesztő felkészítésben, szakképzésben, felnőttképzésben, továbbá felsőoktatásban vegyen részt a vonatkozó

jogszabályokban meghatározottak szerint. Abban az esetben, ha az - az e célra létrehozott szakértői és rehabilitációs bizottság szakértői véleményében foglaltak szerint – a fogyatékos személy képességeinek kibontakoztatása céljából előnyös, a fogyatékos személy az óvodai nevelésben és oktatásban a többi gyermekkel, tanulóval együtt - azonos óvodai csoportban, illetve iskolai osztályban - vesz részt. A kiskorú fogyatékos személyt megilleti az a jog, hogy fejlesztése késedelem nélkül megkezdődjön, amint fogyatékoságát megállapították (Fot. 13. §).

Lakóhely, közösségbe való befogadás, önálló életvitel: A fogyatékos személynek joga van a fogyatékoságának, személyes körülményeinek megfelelő - családi, lakóotthoni, intézményi - lakhatási forma megválasztásához (Fot. 17. §) A 2011. évben megkezdődött a nagy létszámú ápoló- gondozó intézetek kiváltása támogatott lakhatási megoldásokkal. Ez a folyamat, bár pozitív kimenetelében bizonyosak vagyunk, mégis számos konfliktust rejt magában.

Kultúra, sport: A fogyatékos személy számára lehetővé kell tenni a művelődési, kulturális, sport- és más közösségi célú létesítmények látogatását. A fogyatékos személy számára – sportolási lehetőségeinek megteremtéséhez - a sportolási célú, szabadidős intézmények használatát hozzáférhetővé kell tenni (Fot. 18. §)

A rehabilitációhoz való jog: A fogyatékos személynek joga van a rehabilitációra. E jog érvényesítését rehabilitációs szolgáltatások, ellátások biztosítják. Az ehhez kapcsolódó állami feladatot a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének biztosítására létrehozott, a társadalmi esélyegyenlőség előmozdításáért felelős miniszter szakmai felügyelete alatt álló szervezet látja el. A szervezet számára törvény vagy kormányrendelet további feladatokat állapíthat meg ([Fot. 19.- 20. §). Az érintett célcsoport sok esetben nem rendelkezik megfelelő információval a saját jogai és lehetőségei tekintetében.

A helyi politikai életben és közéletben való részvételhez való jog: másokkal azonos alapon, hatékonyan és teljes körűen vehessenek részt a helyi politikai életben és a közéletben, közvetlenül vagy szabadon választott képviselőkön keresztül, beleértve a fogyatékossgal élő személyek jogát és lehetőségét a szavazásra és választhatóságra (2007. évi XCII. tv 29. cikk) A fogyatékos emberek önérvényesítő mozgalmainak erősödése, saját maguk képviseleti lehetőségének támogatása kiemelt feladat.

7.4. Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

7.5 A fogyatékossgal élők helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A középületek akadálymentesítése még nem történt meg.	Középületek akadálymentesítése, egészségügyi szolgáltató centrum építése

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

A Tüskevár Jövőjéért Egyesülettel van szoros kapcsolata az önkormányzatnak. Közös programok szervezése.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

A Somló-környéki Többcélú Kistérségi Társulás a járáskialakulásával is fennmaradt, bizonyos feladatok ellátása jelenleg is térségi szinten történik.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Nincs kapcsolata a településnek.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Nincs kapcsolata a településnek.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Nincs kapcsolata a településnek.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a HEP elkészítésének folyamatába;

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása, valamint annak rögzítése, hogy működtet-e HEP Fórumot.

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF az települései önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A krízishelyzetben lévők nincsenek tisztában azzal, hogy hova és kihez fordulhatnak segítségért	Krízishelyzetben lévők segítése
Gyermekek	több olyan közös programokat kellene szervezni a gyerekeknek, ahol felnőtt irányításával közösen tölthetik el szabadidejüket.	Gyermekprogramok szervezése
Idősek	Az idősek nagy része nem rendelkezik megfelelő ismeretekkel az egészséges életmódra, táplálkozás formákra vonatkozóan.	Egészséges életmód napok megszervezése
Nők	A kisgyermekes anyukák munkába állását megnehezíti a nem óvodáskorú gyermekek felügyeletének megoldatlansága.	A közösen fenntartott óvodában bölcsődés korúak elhelyezésének lehetősége.
Fogyatékkal élők	A középületek akadálymentesítése még nem történt meg	Középületek akadálymentesítése, egészségügyi szolgáltató centrum építése
<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</i>		

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont faktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Krízishelyzetben lévők segítése	védőnő, falugondnok, családsegítő és gyermekjóléti szolgálat, Felelős: önkormányzat, védőnő, falugondnok
Gyermekek	Gyermekprogramok szervezése	önkormányzat, gyermekes családok, Tüskevár Jövőjéért Egyesület, Szülői Közösség Felelős: önkormányzat
Idősek	Egészséges életmód napok megszervezése	önkormányzat, házi gondozó, háziorvos, védőnő Felelős: önkormányzat, TJE, Somló-környéki Többcélú Kistérségi Társulás

Nők	A közösen fenntartott óvodában bölcsődés korúak elhelyezésének lehetősége.	védőnő, óvónő Felelős: önkormányzat
Fogyatékkal élők	Középületek akadálymentesítése, egészségügyi szolgáltató centrum építése	önkormányzat, pályázatkészítő Felelős: önkormányzat
<i>Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás</i>		

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása

I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége

1	Krizishelyzetben lévőket segítés	A krizishelyzetben lévőket nem tudják hova fordulhatnak.	A krizishelyzetben lévőket nincsenek tisztában azzal, hogy hova és kihez fordulhatnak segítségért. Ennek megszüntetését tűzte ki az önkormányzat célul. A krizishelyzetben lévőket segítségre a település önkormányzata a védőnő és a családsegítő közreműködésével tájékoztató előadásokat szervez, valamint szórólapokon hívja fel a krizishelyzetben lévőket figyelmét arra, hogy hova és kihez fordulhatnak segítségért. R: Érintettek feltérképezése. K: Védőnő és falugondnok megkeresése. H: Tájékoztató előadás megszervezése, szórólapokon történő tájékoztatás folyamatosságának fenntartása.	1993. évi III. Törvény és a 2003. évi CXXV. Törvény	III. Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 III. Ifjúsági ügyek, gyermekvállalás, családalapítás, életmód	- településen élő családok érdeklődésének felkeltése - védőnő és falugondnok megkeresése és időpont egyeztetés - Tájékoztató előadás megszervezése - folyamatos tájékoztatás szórólapokon keresztül	Önkormányzat, védőnő, falugondnok	2028. 12. 31.	A program konkrét eredménye, hogy a krizishelyzetbe került emberek segítséget kapnak és érzik nincsenek egyedül.	Terem biztosítása.		---
---	----------------------------------	--	---	---	--	---	-----------------------------------	---------------	--	--------------------	--	-----

II. A gyermekek esélyegyenlősége

1	Gyermekek	Több olyan	A településen élő	2003. évi CXXV.	Legyen jobb a	- településen élő	Önkormányzat,	2028. 12. 31.	A program konkrét	hely biztosítása		---
---	-----------	------------	-------------------	-----------------	---------------	-------------------	---------------	---------------	-------------------	------------------	--	-----

	rogramok szervezés e	közös programokat kellene szervezni a gyerekeknek, ahol felnőtt irányításával közösen tölthetik el szabadidejüket.	gyermek részére a szabadidő hasznos eltöltésére bel- és kültéri programok szervezése. R: Érintettek feltérképezése. K: Gyermekes családok megkeresése, igényfelmérés H: Programok rendszeres megszervezése	törvény	gyermeknek Nemzeti Stratégia 2007-2032	gyermekes családok érdeklődésének felkeltése - Tájékoztatás - folyamatos programok szervezése	rendezvényszervező, gyermekes családok, Szülői Közösség	(vasárnap)	eredménye, hogy a gyermekek számára lehetőség lesz a szabadidő hasznos eltöltésére, a közös programok erősítik a közösséghez való kötődésüket, hasznos ismeretekre tehetnek szert. Ez Túskeváron 30-40 gyermeket érint.				
III. A nők esélyegyenlősége													
1	A közösen fenntartott óvodában bölcsődés korúak elhelyezésének lehetősége.	A kisgyermekes anyukák munkába állását megnehezíti a nem óvodáskorú gyermekek felügyeletének megoldatlansága	A kisgyermekes anyukák munkába állásának elősegítése R: Érintettek feltérképezése. K: óvónő megkeresése H: Óvodában bölcsődés korúak elhelyezése – mini csoport kialakítása	2003. évi CXV. törvény	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030 I. Születés és gyermekkor	- településen élő érintettek megkeresése - védőnő, óvónő és megkeresése - Lehetőségek feltérképezése	Önkormányzat, védőnő, óvónő	2028. 12. 31.	A program konkrét eredménye, hogy a kisgyermekes anyák a gyed után munkát tudnak vállalni, a gyermekfelügyelet megoldódik.	pályázati lehetőség		---	
IV. Az idősek esélyegyenlősége													
1	Egészséges életmód napok megszervezése	A idősek nagy része nem rendelkezik megfelelő ismeretekkel az egészséges életmódról, táplálkozás formáira vonatkozóan.	A település lakóinak minél szélesebb rétegeit megismertetni az egészséges életmód alapelemeivel: egészséges étkezésre, a rendszeres testmozgásra, az aktív pihenésre, természetes gyógymódokra való figyelemfelhívás R: Tájékoztatásunk az idősek igényéről. Igényfelmérést végzünk körükben. K: Az igényeknek megfelelő előadások, bemutatók megszervezése. H: Programok	2003. évi CXV. törvény	Időügyi Nemzeti Stratégia 2024	Településen élők érdeklődésének felkeltése. tájékoztatás folyamatos programok szervezése	idősek, nyugdíjas klub tagjai, házigazdónak, önkormányzat,SKTT	2028. 12. 31.	Minél több résztvevő, főként idősek bevonása. Szemléltetváltozás az életmódban és az étkezésben. Kb. 30-40 fő	Hely biztosítása.		---	

			rendszeressé tétele.									
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Középületek akadálymentesítése, egészségügyi szolgáltatások építése	Az önkormányzat épületei, Polgármesteri Hivatal, Művelődési Háziorvosi Szolgálat akadálymentesítése még nem történt meg	Településünkön az önkormányzat tulajdonában lévő épületek nem akadálymentesítettek, ezért nem szolgálja sem az alkalmazottak sem a lakosság igényeinek teljes körű kielégítését. Az önkormányzat ezért célul tűzi ki, hogy megfelelő pályázati források felhasználásával az elkövetkező 5 évben fokozatosan elvégzi az épületek felújítását, akadálymentesítését. Tervezi továbbá egy új, korszerű, minden követelményt kielégítő egészségügyi szolgáltató központ létrehozását ahol egy helyen lenne a háziorvosi, védőnői, fogorvosi ellátás, gyógyszerár illetve a meglévő mentőállomás.R: Pályázati lehetőségek feltárása. K: Pályázat benyújtásához szükséges dokumentáció beszerzése. Pályázatírás. H: Európai normáknak megfelelő épületek biztosítása a településen.	Településrendezési terv. 1997. évi CLIV törvény. 2003. évi CXXV. törvény	Országos Fogyatékkal Élők Program 2015-2025	Pályázatfigyelés, pályázatkészítés. Kivitelező kiválasztása, munkák megkezdése. Kivitelezés. Folyamatos ellenőrzés, karbantartás.	Önkormányzat,	2028. 12. 31. (hétfő)	Élhetőbb környezet, település épületeinek összhangba rendezése a környezettel, biztonságos, korszerű épületek. Akadálymentesítés révén a fogyatékkal élők szolgáltatásokhoz való hozzájutásának lehetővé tétele.	Önerő, pályázati forrás		---

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására **Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot** hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

3.2 A megvalósítás folyamata

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése lehet.

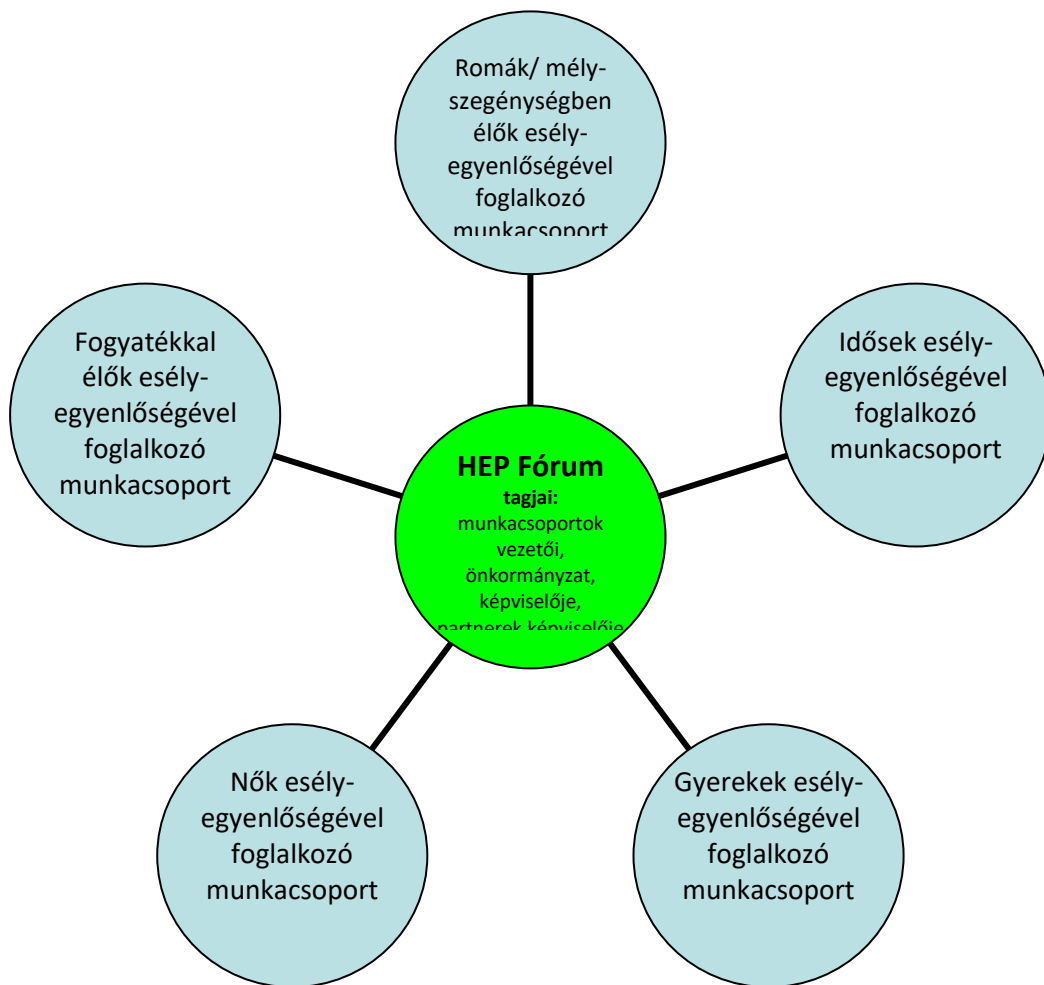
HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki. a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

A HEP Fórum feladatai:

- a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosítása, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazása, összehangolása,
- a HEP intézkedéseinek megvalósításában, az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT aktualizálása, az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, dokumentálása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakíthatunk 2 ezer fő feletti településeken (opcionális) az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben

tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,

- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának

fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel.

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a **HEP Fórum megvitatja a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát** annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Tüskevár község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Tüskevár Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a 40/2023. (XI.30.) határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogadó határozatának kivonata

Tüskevár, 2023. december 4.

Molnár Levente
polgármester

ÖNKORMÁNYZAT KÉPVISELŐ-TESTÜLETE
8477 TŰSKEVÁR, KOSSUTH U. 48.

Szám: Tv/66-24/2023.

K I V O N A T

Tüskevár Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2023. november 30-án (csütörtök)
16,30 órai kezdettel megtartott **nyilvános** ülésének jegyzőkönyvéből

40/2023. (XI.30.) határozat

Tüskevár Község Önkormányzatának Képviselő-testülete
Tüskevár Község Helyi Esélyegyenlőségi Programját
(2023-2028) elfogadja.

Kmft.

Molnár Levente sk.
polgármester

Szarka Gyula sk.
jegyző

A kivonat hitelül:

Tüskevár, 2023. december 1.

Szarka Gyula
jegyző

